Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…этэмнай 1921 оной …жабрийн 21-һээ гарана | № 142 (13631) | 1974 оной июниин 20, четверг | Сэн 2 мүнгэн

1974 оной июниин 16-да СССР-эй юһэдэхи …зарлалай Верховно Соведые һунгаһан һунгалтын …дүнгүүд тухай һунгуулиин Центральна комиссиин

М Э Д Э Э С Э Л

…унгуулиин Центральна …сси хадаа һунгалтын …ууд тухай абтаһан мэ…үүдые 1974 оной ню… 18-да хаража үзөөд, …Р-эй Верховно Соведэй …алта бүхы һунгуулиин …үүдтэ СССР-эй Консти…н ба Һунгалта тухай …эй эрилтэнүүдтэ хүсэд …угаар үнгэргэгдөө гэжэ …хойлон тогтообо. …хы совет арадай поли…кэ ба ажалай эдэбхи …лэй ехээр дээшэлжэ …н оршон байдалда, Со… Союзай Коммунис …ин XXIV съездын түү… шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ уряатайгаар ороной гүрэнэй засагай дээдэ органиие һунгаха һунгуулиин кампани үнгэрөө.

Һунгалтада бэлдэжэ тэрэниие үнгэргэлгэдэ ажалшад үргэн олоороо хабаадаа. Хэдэн миллион совет хүнүүд һунгуулиин комиссинуудта, һунгуулиин участогуудта эдэбхитэйгээр хүдэлһэн байна.

Һунгуулиин Центральна комисси хадаа Союзай Соведые ба Национальностьнуудай Соведые һунгаха бүхы 1.517 һунгуулиин окружной комиссинуудай хүргэһэн протоколнуудай үндэһөөр бүхы орон дотор СССР-эй Верховно Соведые һунгаһан һунгалтын эсэсэй дүнгүүдые гаргаа.

Һунгалтада хабаадаха һунгагшадай списогүүдтэ 161.724.222 хүн оруулагдаһан байгаа. Дуугаа үгэлгэдэ 161.689.612 һунгагша гү, али 99,98 процентнь хабаадаа.

Һунгалтада союзна республикануудтахи һунгагшадай хабаадалга доро дурсагдаһан мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно:

…юзна республиканууд	Бүхы һунгагшад	Һунгалтада хабаадагшадынь	Процентээр
…ФСР	89.281.402	89.252.567	99,97
…раинын ССР	33.932.630	33.930.511	99,99
…лоруссиин ССР	6.170.189	6.169.830	99,99
…бегэй ССР	6.167.493	6.167.408	99,99
…захай ССР	7.725.545	7.725.222	99,99
…узиин ССР	2.947.313	2.947.257	99,99
…ербайджанай ССР	2.648.466	2.648.315	99,99
…твагай ССР	2.136.584	2.136.049	99,98
…лдавиин ССР	2.353.011	2.351.933	99,95
…твиин ССР	1.735.842	1.735.602	99,99
…ргизэй ССР	1.611.774	1.611.673	99,99
…джигай ССР	1.506.267	1.506.204	99,99
…мениин ССР	1.387.027	1.386.904	99,99
…ркмениин ССР	1.132.924	1.132.810	99,99
…тониин ССР	987.755	987.327	99,96

Союзай Соведэй һунгалтын дүнгүүд

…зай Соведые һунгахын … СССР-эй газар дээрэ …унгуулиин округ байгуулагдаһан байгаа. Һунгуу… бүхы округуудта һун… …болоо. …ай Соведэй депутадуудта кандидадуудай түлөө 161.355. 959 һунгагша дуугаа үгөө, энэнь 99,79 процент болоно. Кандидадуудые арсан буруушаажа, 332.664 һунгагша дуугаа үгөө. СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалта тухай дүримэй 88-дахи статьягай үндэһөөр һунгуулиин 84 бюллетень үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдоо.

Союзай Соведые һунгалгын үедэ дуугаа үгэлгын үрэ дүнгүүд иимэ:

…юзна республиканууд	Депутадта кандидадуудай түлөө үгтэһэн дуунай тоо	Процентээр	Депутадта кандидадуудые арсажа үгтэһэн дуунай тоо	Үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрэгдэһэн бюллетеньнүүдэй тоо	Һунгагдаһан депутадуудай тоо
…СР	88.965.136	99,68	286.514	37	423
…инын ССР	33.913.825	99,95	16.686	—	150
…руссиин ССР	6.166.609	99,95	3.215	—	28
…гэй ССР	6.163.173	99,93	4.229	6	35
…хай ССР	7.712.219	99,83	13.001	2	39
…иин ССР	2.946.871	99,99	380	6	15
…байджанай ССР	2.647.762	99,98	549	4	15
…агай ССР	2.135.628	99,98	416	5	10
…давиин ССР	2.350.773	99,95	1.160	—	11
…иин ССР	1.734.917	99,96	681	4	7
…изэй ССР	1.609.576	99,87	2.096	1	9
…игай ССР	1.504.984	99,92	1.201	—	8
…ениин ССР	1.386.568	99,98	336	—	7
…мениин ССР	1.132.007	99,93	803	—	6
…иин ССР	985.911	99,86	1.397	19	4

…ай Соведтэ һунгаха …иин бүхы округууд… …гагдахаар зүбшөөлөө үгэһэн кандидадууд диилэнхи олонхи дуунуудые абажа, депутадуудаар һунгагдаа.

Союзай Соведтэ бүхыдөө 767 депутат һунгагдаһан байна.

Национальностьнуудай Соведэй һунгалтын дүнгүүд

…нальностьнуудай Со… …унгахын тулада бү… …зна ба автономито …икануудай, автоно… …ластьнуудай, нацио… … округуудай газар …0 һунгуулиин округ, тэрэ тоодо: союзна республика бүхэндэ тус бүридэнь 32 округ, автономито республика бүхэндэ тус бүридэнь 11 округ, автономито область бүхэндэ тус бүридэнь 5 округ, национальна округ бүхэндэ тус бүхэндэнь һунгуулиин нэгэ округ байгуулагдаһан байгаа.

Национальностьнуудай Соведэй һунгалтын үедэ дуугаа үгэлгын үрэ дүнгүүд иимэ:

Союзна республикануудһаа

Союзна республиканууд	Депутадта кандидадуудай түлөө үгтэһэн дуунууд: тоогоор	Депутадта кандидадуудай түлөө үгтэһэн дуунууд: процентээр	Депутадта кандидадуудые арсажа үгтэһэн дуунай тоо	Үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрэгдэһэн бюллетеньнүүдэй тоо	Һунгагдаһан депутадуудай тоо
РСФСР	89.052.893	99,78	199.632	42	32
Украинын ССР	33.915.508	99,96	15.003	—	32
Белоруссиин ССР	6.166.297	99,94	3.532	1	32
Узбегэй ССР	6.162.292	99,92	5.113	3	32
Казахай ССР	7.712.629	99,84	12.584	1	32
Грузиин ССР	2.946.960	99.99	290	3	32
Азербайджанай ССР	2.647.572	99,98	613	4	32
Литвагай ССР	2.135.476	99,97	565	5	32
Молдавиин ССР	2.350.567	99,94	1.366	—	32
Латвиин ССР	1.734.891	99,96	685	4	32
Киргизэй ССР	1.608.884	99,83	2.788	1	32
Таджигай ССР	1.505.271	99,94	933	—	32
Армениин ССР	1.386.536	99,97	368	—	32
Туркмениин ССР	1.132.204	99,95	606	—	32
Эстониин ССР	985.625	99,83	1.672	25	32
Бүхы союзна республикануудта	161.443.605	99,85	245.750	89	480

Автономито республикануудһаа

Автономито республиканууд	Депутадта кандидадуудай түлөө үгтэһэн дуунууд: тоогоор	Депутадта кандидадуудай түлөө үгтэһэн дуунууд: процентээр	Депутадта кандидадуудые арсажа үгтэһэн дуунай тоо	Үнэнтэ бэшэ гэжэ мэдэрэгдэһэн бюллетеньнүүдэй тоо	Һунгагдаһан депутадуудай тоо
Абхазай АССР	304.609	99,98	76	—	11
Аджарай АССР	190.776	99,97	46	3	11
Башкирай АССР	2.226.400	99,58	9.389	—	11
Буряадай АССР	524.343	99,54	2.415	—	11
Дагестанай АССР	729.697	99,95	376	—	11
Кабардино-Балкариин АССР	368.096	99,78	811	1	11
Хальмагай АССР	161.186	99,49	831	—	11
Каракалпагай АССР	344.175	99,96	145	—	11
Карелиин АССР	463.177	99,76	1.094	—	11
Коминн АССР	570.194	99,75	1.456	—	11
Мариин АССР	425.531	99,84	670	—	11
Мордвагай АССР	624.854	99,95	337	—	11
Нахичеванска АССР	98.352	99,99	5	—	11
Хойто-Осетиин АССР	349.308	99,59	1.451	—	11
Татарай АССР	2.050.448	99,46	11.122	—	11
Тувын АССР	128.423	99,87	172	—	11
Удмуртын АССР	877.254	99,79	1.855	—	11
Чечено-Ингушай АССР	562.798	99,78	1.265	—	11
Чувашай АССР	733.086	99,49	3.733	—	11
Яхадай АССР	414.236	99,66	1.412	—	11
Бүхы автономито республикануудта	12.146.943	99,68	38.661	4	220

Автономито областьнууд ба национальна округуудһаа

Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудай түлөө **автономито областьнуудһаа** 1.187.822 һунгагша дуугаа үгөө, энэнь 99,72 процент болоно. Арсажа 3.293 һунгагша дуугаа үгөө. Һунгуулиин нэгэ бюллетень үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдоһон байна.

Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадуудай түлөө **национальна округуудһаа** 667.085 һунгагша дуугаа үгөө, тэрэнь 99,72 процентнь болоно. Арсажа 1.892 һунгагша дуугаа үгэһэн байха юм. Тиигэжэ Национальностьнуудай Соведые һунгаха бүхы һунгуулиин округуудта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэһэн кандидадууд диилэнхи олон дуу абажа, депутадаар һунгагдаа. Национальностьнуудай Соведтэ бүхыдөө 750 депутат, тэрэ тоодо: союзна республикануудһаа 480 депутат, автономито республикануудһаа 220 депутат, автономито областьнуудһаа 40 депутат, национальна округуудһаа 10 депутат һунгагдаһан байна.

Һунгуулиин Центральна комисси хадаа СССР-эй юһэдэхи зарлалай Верховно Соведтэ бүхы 1.517 һунгуулиин округһоо һунгагдаһан депутадуудые, тэрэ тоодо Союзай Соведэй 767 депутадые, Национальностьнуудай Соведэй 750 депутадые СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай дүримэй 38-дахи статьягай үндэһөөр бүридхэлдэ абаа. Депутадуудай составта 498 хүдэлмэришэн гү, али 32,8 процент, 271 колхозник гү, али 17,9 процент, бүхыдөө 769 хүдэлмэришэд ба колхознигууд гү, али 50,7 процент ороно.

Депутадуудай тоодо оролсоно: КПСС-эй 1.096 гэшүүн ба гэшүүндэ кандидадууд гү, али 72,2 процент, партийнабэшэ 421 хүн гү, али 27,8 процент, 475 эхэнэр гү, али 31,3 процент. 30 хүрэтэр наһатай депутадууд 279 гү, али 18,4 процент, ВЛКСМ-эй 174 гэшүүд гү, али 11,5 процент болоно.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын дүнгүүд социалис демократиин удхые, Соведүүдэй үнэхөөрөөл арадай шэнжэтэй байһые харуулба. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудые гүрэнэй засагай дээдэ органдо нэгэн һаналтайгаар һунгаһан ушар Коммунис партиие, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойроод совет хүнүүдэй бата нэгэдэлтэйгээр нягтаар жагсажа байһые, коммунис байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэхээр тэдэнэй шиидэнги байһые дахяад харуулба.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ҺУНГАХА ҺУНГУУЛИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИССИ.

1974 оной июниин 18.

…Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДЭЙ …УНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ РСФСР-эй ҺУНГУУЛИИН КОМИССИДА

…альностьнуудай Со… …нгалта үнгэргэхэ … һунгуулиин ко… …үгэсхэлэй заседани …18-да боложо, Рос… … Федеративна Со… Республикаһаа … Верховно Соведэй …ьностьнуудай Со… …нгалта үнгэргэлгын … хаража үзэбэ. … түрүүлэгшэ А. В. … энэ асуудалаар мэ…

… Федерациин энэ …н кампани, бүхы …ртол адли, КПСС… съездын табиһан …удые бэелүүлхын …эдэ арадай тэмсэ… доро үнгэрһэн бай… …омиссиин заседани …дэглэгдэбэ. Бүхы …а, Совет Социа…бликануудай Сою…анинуудта КПСС…альна Комитедэй … Хандалгаар совет …ашан зоригжоһон үгэ хадаа арад зоной байдалай аша туһа тухай анхарал оролдолгоор дүүрэһэн дээрэһээ совет хүнэй эршэ хүсэ бадаруулба.

Алдарта дайшалхы манлай — Советскэ Союзай Коммунис партида хизаарлашагүйгөөр бэеэ үгэнги, үнэн сэхэ байһанаа мэдэрэн, совет хүнүүд арадай эгээл эрхим хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа үгэхэеэ июниин 16-да һунгуулиин урнануудта ерэһэн байна. Дуугаа үгэлгэ хаа хаанагүй эмхитэйгээр, һунгагшадай үндэр эдэбхиин оршон байдалда үнгэрөө.

РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ окружной һунгуулиин комиссинууд һунгалтын дүнгүүдые саг болзор соонь сосголожо, дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай түгэсхэлэй мэдээ үгэһэн байна. Депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн бүхы хүнүүд эгээл олонхиин дуу абаа. Россин Федерациһаа Национальностьнуудай Соведтэ 32 депутат һунгагдаа. Тэдээнһээ гадна, РСФСР-тэхи автономито республикануудһаа — 176 депутат, автономито областьнуудһаа — 25 депутат, национальна округуудһаа 10 депутат СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаба. РСФСР дотор дүн хамта 243 депутат СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаһан байна.

СССР-эй Конституциин үндэһөөр, «СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалта тухай дүримэй» ёһоор РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэгдөө. СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ талаар һунгуулиин комиссинуудай буруу ябуулгануудые хэһэн тухай гомдол РСФСР-эй һунгуулиин комиссиин һунгалтын ажал ябуулгын үедэ ороогүй.

Һунгалтын дүнгүүд коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй илаһыень, парти ба арадай эбдэршэгүй нэгэдэлтэй байһыень, Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй дотоодын, гадаадын политикые совет хүнүүдэй халуунаар дэмжэжэ байһыень элирхэйлэн гэршэлбэ.

(ТАСС).

…хотын Бауманска …н округой һунгаг… …уулзалга дээрэ …ЦК-гай Генеральна … нүхэр Леонид …жневэй хэлэһэн

УЛААН-ҮДЫН «Ремрытприбор» комбинадай түмэр зүйлнүүдые бүтээдэг цехэй үниинэй дүй дүршэлтэй болоһон табадахи разрядай токарь Соломон Борисович Гумниц халаанайнгаа нормо 120 процентээр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: табадахи разрядай токарь С. Гумниц.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ, ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАХА ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨ ХЭР ДҮҮРГЭЖЭ БАЙҺАН ТУХАЙ

1974 оной июниин 16-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	мяхан	һүн	үндэгэн
Баргажанай	86	87	23
Баунтын	97	60	—
Бэшүүрэй	94	96	112
Зэдын	82	94	113
Яруунын	78	100.4	—
Загарайн	108	95	157
Захааминай	80	88	—
Кабанскын	88	100.3	105
Хэжэнгын	95	102	—
Хурамхаанай	59	99,3	—
Хяагтын	77	96	76
Мухар-Шэбэрэй	66	97	64
Ахын	138	54	—
Прибайкалиин	161	100,8	—
Хойто-Байгалай	287	142	—
Сэлэнгын	108	93	—
Түнхэнэй	137	108	—
Улаан-Үдын	101	112	98
Хориин	96	102	88
Республика бүхыдөө	90	99,1	95

ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСАН ТУҺАЛАЛСАЛГЫН СОВЕДЭЙ ОЙН БАЯРАЙ XXVIII СЕССИДЭ ХАБААДАГШАДТА

Хүндэтэ нүхэд!

Гайхамшагта ой — Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ажал ябуулгын 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, XXVIII сессидэ хабаадагшадые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалнаб.

Үнгэрһэн 25 жэлэй туршада соо Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведтэ ородог оронууд экономическа хүсэ шадалаа оло дахин арьбадхаа, индустриальна хүгжэнги гүрэнүүдэй зэргэдэ дээгүүр һуурида гараа. Хүгжэлтын үндэр, тогтууритай һайн дабшаса, научно-техническэ хурдан түргэн дэбжэлтэ, арадай ажана байдалай ба соёлой хэлбэришэгүй ургалта, экономическа хүгжэлтын хэмжээнэй удаа дараалан жэгдэрэлгэ — — манай оронуудай гаталһан түүхэтэ замда хабаатай эдэ бүхы шэнжэнүүд социалис гүрэнүүдэй ажал ябуулгаяа али бүхы талаарнь гүнзэгырүүлэн нэгэдүүлхэ талаар Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хэһэн түйлай ехэ хүдэлмэритэй таһаршагүй холбоотой юм.

Хоорондохи нягта харилсаа холбоондоо түшэглэн, уласхоорондын социалис ажалай хубаарилгын арга боломжонуудые улам дүүрэнээр хэрэглэн, социалис оронууд экономикоёо хүгжөөнэ. Тиин ходо ходо доройтон муудалгада, мүнгэнэй үнын уналгада, хүдэлмэригүйдэлгэдэ дайрагдадаг капиталис гүрэнүүдые эдэнэй нилээд ахижа гараһан ушарынь политическэ ехэ удха шанартай байна.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ажал ябуулгын 25 жэлэй ой — национальна ба интернациональна уялгаяа, аша туһаяа таарууллан табидаг, социалис интернационализмын гол ёһонуудые бодото дээрэнь бэелүүлдэг ехэ бүлэг оронуудай адли тэгшэ эрхэтэй харилсаанай өөрсэ шухаг дүй дүршэл мүн. Уласхоорондын социалис ажахын харилсаа холбооной жэшээ дэлхэйн экономическа харилсаанда улам бүри гүнзэгы нүлөө үзүүлхэ, империалис ба шэнэ түхэлэй колониалис политикын үүдхэдэг харшалан газаашалгые, адли тэгшэ бэшэ эрхые, али алиндань ашатай туһатай бэшэ харилсаае усадхан зайсуулгада нүлөөлхэ байһандань һэжэглэһэнэй үлүү.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй гэшүүн гүрэнүүд ондо ондоо социальна байгуулалтануудта хабаатай оронуудай адли эрхэтэй, али алиндань ашатай туһатай экономическа харилсаа тогтоохын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг байна. Энэ шууд сэхэ хандаса үргэн ниитэ арад зоной ажабайдалай эрилтэнүүдэй, хүсэлэн эрмэлзэлгэнүүдэй үндэһөөр аха дүү социалис оронуудай эб найрамдал хангаха, шахардуу байдал һуларуулха талаар бэелүүлдэг политикын таһаршагүй хубинь болоно.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ажал ябуулгые, хүдэлмэриинь үндэһэлдэг гол ёһонуудые хүгжэжэ байгаа оронууд үргэнөөр мэдэрнэ. Национальна нөөсэ баялигуудаа хэрэглэхэ үндэһэн эрхээ сахин хамгаалжа, империалис монополинуудай ээрхэлгые гаталан дабажа, экономическа талаараа бэеэ дааһан байдалтай болохые оролдон, эдэ оронууд интернационалис политикыень һайнаар мэдэдэг, үндэрөөр сэгнэдэг Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведтэй, тэрээндэ хабаадагшадтай бүтэмжэтэй һайн харилсаа холбоогоо улам үргэдхэхые оролдодог байна.

Социалис экономическа харилсаанай комплексно программа бодото дээрэнь бэелүүлхэ хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байха үедэ Экономическа харилсан туһалалсалгын Совет 25 жэлэйнгээ ойе угтаба, Тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлгэ уласхоорондын социалис ажалай хубаарилгые нарижуулан һайжаруулха ехэ зам, СЭВ-тэ хабаатай орон бүхэнэй ниитын үйлэдбэриие аша үрэ ехэтэй болгохо, научно-техническэ хүгжэлтын түйлалтануудые түргөөр үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хүсэн түгэс арга нүхэсэл болоно. Социалис харилсаа холбоон арадуудай ажана байдал ба соёл культура саашадань хүгжөөхэ талаар аха дүү бүхы партинуудай түсэбүүдые бэелүүлгэдэ ехээр туһалха байна.

Социалис гүрэнүүдэй хани нүхэсэл, бата нагэдэл улам бэхижэжэ байһаар. Орон бүхэнэй, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай һалбаран хүгжэлгэ хангажа байгаа аха дүү партинуудай шиидхэдэг зорилгонууд, социалис хүгжэлтын ниитэ нэгэн хуули ёһонууд, коммунистнуудай интернационалис үнэн сэхэ политика адли юм. Социалис гүрэнүүдэй харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ Экономическа харилсан туһалалсалгын Совет ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай. Тэрэнэй ажал ябуулгын дэлхэйн социалис оронуудай байдалые бэхижүүлгэдэ алба хэхэ, Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай программна уг зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгын шухала эрхэ нүхэсэл болохо, социализмын ба адли тэгшэ эрхэтэй аха дүү оронуудай харилсаанай булюуень элишэлэн харуулха байһаниинь дамжаггүй.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр хүтэлбэрилэгдэн, Советскэ Союзай Коммунис парти, Совет гүрэн СЭВ-тэ хабаатай оронуудтай манай экономическа холбоо барисаае үргэдхэлгэдэ саашадаашье анхаралаа ехээр хандуулха, социалис экономическа харилсаанай комплексно программые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы шухала юумэ хэхэ байна.

Хүндэтэ нүхэд, танай ажал хүдэлмэридэ ехэ амжалта хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ,
Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь.

ХАБА СООГОО ОРОЛДОНО

«Дружба» совхозой хүдэлмэришэд тодорхойлхы жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа элсүүлжэ байна. Малшадынь түрүүшын амжалтануудые туйлажа байнхай. Июниин 1-нэй дүн гаргахада, тус совхоз гүрэндэ һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 101 процент, мяха — 183 процент дүүргэнхэй байба. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ хахад жэлэй түсэбтэ даабариһаа үлүү 350 центнер һү тушааба.

КПСС-эй Загарайн райкомой гэшүүн Альбина Анатольевна Жуковагай даадаг Маевкын һү һаалиин фермын коллектив хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь һара урид дүүргээ. Мүн Шэбэрэй фермынхид эдэнэрһээ хожомдоогүй гараа.

Совхозой түрүү һаалишад Ц. В. Жамбалова, Х. Р. Жалсараева, Ц-Д. Нанзатова болон бусад үнгэрһэн 5 һарада үнеэн бүриһөө 1100—1200 килограмм һү һаажа абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Мүнөө үедэ совхозой һаалишад, мал адуулагшад зунай бэлшээриин үедэ һү ехээр һааха, малаа һайса таргалуулха зорилго урдаа табяад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Зунай гурбан һарада совхозой һаалишад бүхы дээрээ үнеэн бүриһөө 700—750 килограмм һү һааха, мал адуулагшад үхэр бүхэнэй шэгнүүрые суудхэдэ 800 грамм хүрэтэр нэмээхэ уялга абанхай. Шэбэрэй һаалиин фермын коллектив зунай бэлшээриин 5 һарада үнеэн бүриһөө 1350 литр һү һааха уялга абаад, аймагайнгаа бүхы һаалишадые социалис мүрысөөндэ уряалһан байна.

Тиигэжэ совхозой малшад табан жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ горитой нэмэлтэ оруулжа байнхай.

Б. ДОРЖИЕВ,
зүгы үсхэбэрилдэг совхозуудай трестын директорэй орлогшо.
Загарай.

ХОЁР ЖЭШЭЭ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой кузнечнэ цех. Эндэ ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой даабаряар ошожо, комсомолой ажал хэрэгтэй танилсаа һэмди. Энэ цех соо комсомолшууд болон залуушуул олон. Тиигээд онсолон тэмдэглэмээр нэгэ юумэн бии. Залуушуулай олонхинь институт, техникумүүдтэ, үдэшын һургуулинуудта һурадаг.

Жэшээлхэдэ, хори гаран хүбүүд, басагад хүдэлмэришэн залуушуулай зургаадахи һургуулида, зургаан хүн — Зүүн Сибириин технологическа институдай үдэшын отделенидэ, үшөө 12 залуу хүдэлмэришэд — түмэр замай техникумдэ ажалайнгаа һүүлдэ һурана.

Цехэй залуушуулай һураха эрмэлзэлыень улам бүри хүгжөөхэ талаар цехэй партийна организаци горитой хүдэлмэри ябуулна. Энэ хэлэгшэеэ гэршэлхын тулада нэгэ хэды жэшээ дурдан хэлэхэ һанаан бии.

Цехэй партбюрогой секретариин орлогшо Иннокентий Сагадарович Савельевэй хүтэлбэрилдэг экономикын эрдэмэй үндэһэ һуури шудалха зорилготой кружок хоёрдохи жэлээ, анжалтатайгаар хүдэлнэ. Һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо 16 хэшээл үнгэргэгдөө.

Энэ кружогто һураха зоной эрдэм һургуулинь элдэб ондоо. Жэшээлхэдэ, гурьба отолон гаргагша, комсомолка Алла Сотнигой һургуули дүүргэһэн һаань, пружинашан Анатолий Астаханов оройдоол зургаан класс дүүргэһэн байна.

Тиимэһээ Иннокентий Сагадарович хүн бүхэндэ ойлгосотой байхаар хөөрэхые ехэ оролдодог. Мүн һурагша бүхэндэ өөртэнь таарамаар гэрэй даабари үгэхэдэ ехэ туһатай гэжэ пропагандист тоолоно.

Гэхэтэй хамта нүхэр Савельев дээдэ һургуулитай бэлэдхэл һайнтай коммунистнуудые хүдэлмэридөө саг үргэлжэ элсүүлжэ байдаг. Зарим ушарта тэдээндэ муу бэлэдхэлтэй һурагшадые даалгажа, тусхайгаар, гансаарандань үзэжэ байһан юумыень шудалуулдаг.

Мүн Иннокентий Сагадарович экономическа журналнуудые, газетэнүүдтэ гараһан һонирхолтой статьянуудые оложо анхаралтайгаар шудалдаг, хашээлнүүдээ үнгэргэхэдөө хэрэглэдэг.

Мүнөө үедэ бэлөжо байһан үйлэ хэрэгүүдые пропагандист анхаралһаа гаргадаггүй. БАМ, ВЛКСМ-эй XVII съезд тухай һонирхолтой хөөрэлдөөн һая үнгэрөө.

Партбюрогой заседани дээрэ тоосоо барихадаа нүхэр Савельев ганса хэды хэшээл үнгэргэжэ, юу үзэһэн тухайгаа хэлээд һаладаггүй. харин яажа бэлдэһэн, ямар аргаар хэшээлээ үнгэргэһэн тухайгаа хөөрэдэг. Юуб гэхэдэ, бэшэншье пропагандистнууд заседанида уригдажа, өөрынгөө хүдэлмэри тухай хөөрэдэг.

Экономическа кружогто ябахадаа залуу хүдэлмэришэд хэжэ байһан ажалайнгаа үрэ дүнгэй гүрэн түрын удха шанарые, тэрэнэйнгээ экономическа ашатуһые яажа дээшэлүүлхэ тухайгаа ойлгожо ябана.

Һаяхан цех соо ехэ һонирхолтой диспут болоо. Партбюрогой заседани дээрэ эстетикэ, этикын асуудалнуудаар хөөрэлдөө хээд туршаа һаа, яаха юм гэжэ хэншьеб дурадхаа һэн. Тиихэдэнь цехэй партийна организациин секретарь Тамара Вениаминовна Бабий дэмжэжэ. диспут бэлдэхэ тэһэн шиидхэбэри абтаһан юм.

Комсомолой комитедэй секретарь Семен Рыжаков, мастер Павел Меркушев гэгшэдтэ элидхэл бэлдэхыень даалгагдаһан байгаа. Эдэнэр элдэб һони һонин номуудые уншажа, залуу хүдэлмэришэдэй һонирхомоор асуудалнуудые харуулхые оролдоо.

Диспудэй болохо үдэр ехэ олон зон суглараба. Павел Меркушевай хэһэн элидхэлһээ ямар хөөрэлдөөнэй болохо байһаниинь ехэхэнээр дулдыдаха байгаа. Тиимэһээ Павел цех соогоо адаглаһан, хараһан юумэеэ жэшээ болгон харуулжа байгаад, тоб гэмэ эли, ойлгосотой, һонирхолтойшье элидхэл хэжэ шадаа һэн.

Онсолон хэлэхэдэ диспудтэ ганса залуушуул бэшэ, мүн наһатайшье болоһон хүдэлмэришэд ерээ. Цехэй начальник И. Гребенкин, инженер-технолог А. Ерофеев, мастернууд Н. Сизов, А. Маркаленко, хүдэлмэришэд В. Белоусова, Т. Привода, Н. Синкевич, Н. Нуха болон бусад элидхэлшын удаа үгэ хэлээ.

Эдэнэр ямар хүниие түрүү хүдэлмэришэн гэжэ тоолохоб гэһэн асуудал табяа. Өөһэдынгөө адаглаһан, хараһан юумээр баримталжа, ганса ажалдаа эрхимээр хүдэлдэг хүниие түрүү хүдэлмэришэн гэжэ тоолохо ёһогүйбди гэжэ онсолон тэмдэгпээ. Энээнһээ гадна энэ хүн гэртээ, ажабайдалдаа һайн жэшээ харуулжа, нүхэдөө дахуулан ябаха зэргэтэй гэжэ нэгэн дуугаар хэлэһэн байна.

Имэ хөөрэлдөөнүүдэй удха шанар ехэ. Урдань ойлгогдодоггүй байһан өөрын дутуу дундануул тобойсо гаража ерэнэ.

Энэ хоёр жэшээ дурдаад байхадамнай, локомотив-вагон заһабарилгын кузнечнэ цехэй партийна организациин энэ эдэбхи үүсхэлэй хэды шэнээн ехэ удха шанартай байһаниинь эли болоно.

И. ТУГУТОВ.
Зүүн Сибириин технологическа институдай философиин болон научна коммунизмын кафедрын доцент.

ЗУҺАЛАНДАА ТҮБХИНӨӨБДИ

Мал ажалдахи зун, намарай хаһын шиидхэхы удха шанартай байһые хүн бүхэн, коллектив бүхэн мэдэнэ. Энэл үедэ ехээр оролдожо хүдэлөө хадамнай юһэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы жэлдэ дүүргэхээр хараалагдаһан түсэб, абаһан социалис уялга зориһон соомнай бэелүүлэгдэхэ байна. Зүгөөр эдэ бүгэдэн ганса хүсэлһөө бүтэхэнь бэрхэтэй. Түбхын түрүүндэ уһа голнуудай эрьенүүдые зубшан, ой хүбшын соорхой, майлануудаар хаа хаанагүй таран, ганса нэгээрээ, гэр бүлөөрөө мал хаража байһан зоноо али бүхы юумээр хангаха, тэдэнэй ажабайдал тушаа ходо анхаржа байха шухала.

Энэ талаар тусхай хэмжээ ябуулганууд зохёогдожо, хамтын зүблөөн дээрэ баталагданхай. Тэдэнэй дүүргэлтые профсоюзай рабочком болон месткомууд саг үргэлжэ хинажа байха уялгатай.

Тиимэ байгаашьегүйдөө аргагүй. Ушарынь гэбэл, зунай сагта, намартаашье манай малшад угаа таруугаар, бэебэеһээ таһаранги, түб һууринуудһаа аяар холуур ажаһуудаг юм. Үдэ голой хойто, урда бэеэр, Анаа голые үгсэн, малшаднай жара шахуу ондо ондоо газарта хубааран хүдэлдэг байна. Совхозой центрһээ зуугаад модо холо байдаг Анаагай эхинэй хүбшын бэлшээридэ найман бүлэг, хамтадаа 25 малшад (заримаииинь гэр бүлэтэеэ) ниитын адууһа мал харууһална. Холо, ойрын бэлшээринүүдтэ гаргагдаһан малые 300 гаран хүн адуулжа байдаг гээшэ.

Ингэжэ холуур ошожо, мал харадаг хүнүүдэй ямар гуримтайгаар хүдэлдэг тушаа эндэ хэлэһэнэй үлүү, бүгэдэндэ мэдээжэ хэрэг. Малайнгаа хажууһаа халташье хажуу тээшээ даб гэхэ аргагүй хүнүүдһэн туладань ажаһуудалайнь хамаг хэрэглэмжые, культурна эрилтые байһан байһан газартань хангаха ушартайбди.

Түрүүшын ээлжээндэ бидэ малшадай зуһалангай байра байдал заһаха, һэльбэхэ, гуримшуулха асуудалда анхаралаа онсо табяабди. Зуһалангай хэдэн гэрнүүдые урилжа табиха баатай бологдоо. Жэжэ божо заһабари олон газарта хэгдээ, малай хорёо хуһамаг, далабша гэхэшэлэн өөдэ татагдаа. Энэ хүдэлмэри мүнөөшье үргэлжэлһөөр.

Холо ойрын бэлшээридэ зуһажа байһан малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, газетэ, журнал болон ном һудар таһалгаряагүй абаашажа байха, дүтэ дүтэ руунь суглуулжа, кино харуулха, концерт табиха хэмжээн хараалагданхай. Энэ хэрэгэй түлөө парткомой томилһон политинформаторнууд, агитбригадые хүтэлбэрилэгшэд харюусалгатай.

Зун, намарай хаһада малшадай дунда дэлгэрхэ социалис мүрысөөнэй гурим (мэргэжэл мэргэжэлээрнь) зохёогдонхой, хамтын заседани дээрэ баталагданхай. Тэрэ гурим соо заагдаһан болзор соо мүрысөөнэй дүн согсологдожо байха болоно. Мүрысөөндэ шалгарагшад материальна, моральна талаараа урмашуулагдаха байһаниинь элитэ. Тиихэ зуураа мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолһон бюллетень, хуудаһанууд хэблэгдэхэ, дары түргэн малшадта мэдээсэгдэхэ зэргэтэй, ааб даа.

Зунай саг — амаралтын хаһа гэжэ мэдэнэбди. Тиимэһээ али аргыень оложо байгаад, малшадаа саг соонь амаруулха; бэеынь эмнүүлхэ, махабадынь бэхижүүлхэ асуудалда онсо анхарал табяагүйдэ огто таарахагүй байна. Бэеынь элүүрэй байдалые, үни удаан хүдэлһыень, ажалайнь габьяае хаража байгаад зарим малшадаа амаралтын гэртэ, курортдо, аяншалгада, нютагай (илангаяа Хурамхаанай) аршаангуудта заатагүй эльгээхэ зорилготойбди.

Тиихэдэ мэргэжэл мэргэжэлээрнь малшадай үдэр үнгэргэгдэхэ байха. Жэшээнь, энэ жэлэй түрүүшын зургаа һарын дүнгөөр июлиин эхин багаар һаалишадай үдэр, хониной ноохо хайшалалгын дүүрээд байхада, ноохо хайшалагшадай (хонишодтой хамта) үдэр гэхэшэлэн тусгаар түсэбэй ёһоор эмхидхэн үнгэргэхэ байнабди.

Эдэ мэтын хэмжээ ябуулганууд, хэнэйшье мэдэһээр, малшадай ажал хэрэг согсолхо, урмашуулха. саашадаа тэдэнэй бүри һайнаар хүдэлхэ, баян амжалта түйлаха ябадалдань нүлөөлхы үүргэ дүүргэхэ байха гэжэ бидэ бата найдана гээшэбди.

Д. ЦЫРЕНОВА.
Хорнин аймагай Анаагай совхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ.

МАЛ АЖАЛАЙ ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАҺАН БҮЛЭГ БАРИЛГА

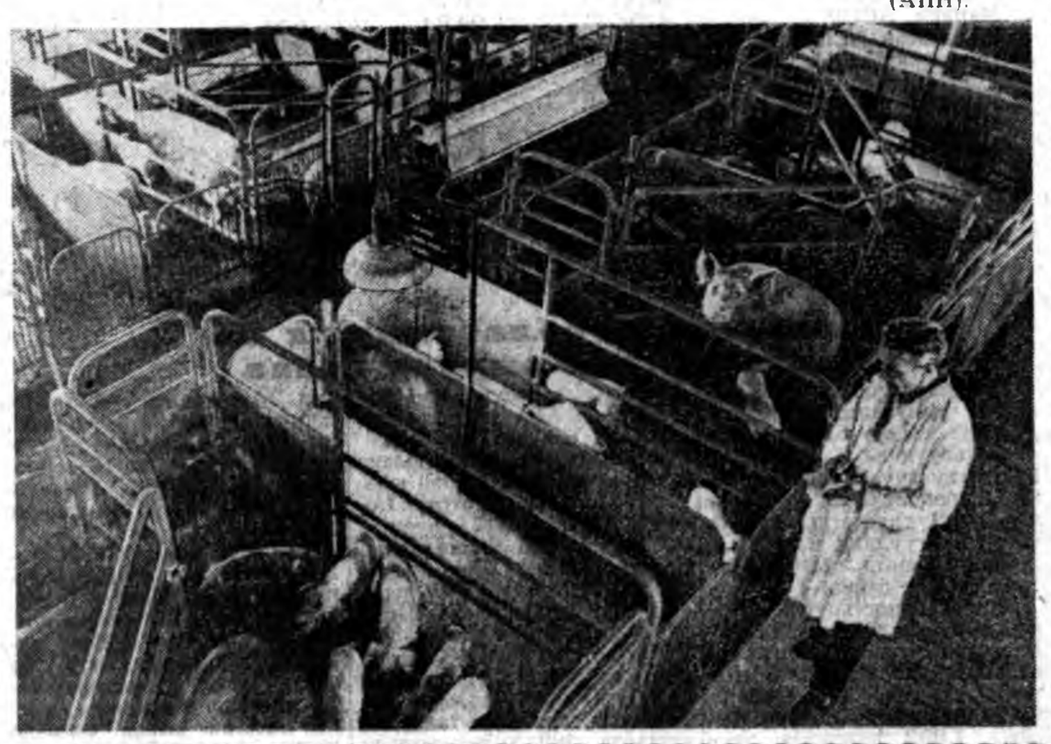
Мал ажалай «Новый свет» гэжэ нэгэдэл Ленинградай областьдо байгуулагдаа. Энэ ажахы гахайнуудые түлжүүлхэ, шэхан таргалуулха талаар Советскэ Союз дотор эгээн томо ажахынуудай нэгэн болоно. Мүнөө жэл бүри 165 мянга гаран поршоонхонууд эндэ түлжүүлэгдэнэ. Ингэжэ нэгэдэл 16 мянга гаран тонно мяха гүрэндэ худалдадаг байха юм.

«Новый свет» гэжэ ажахыда гахайн мяха үйлэдбэрилгэ поточно аргаар эмхидхэгдэнхэй. Тус предприятида элдэб приборнууд болон түхеэрэлгэнүүд гахайн байрануудта гэрэл, микроклимат тааруулдаг, гахайнуудта тэжээл, уһа үгэдэг, фермэнүүдые сэбэрлэдэг 3 мянган гахайнуудай харууһалагдадаг цехтэ нэгэл оператор бүхы механизмуудай хүдэлмэриин хойноһоо хинан хаража байдаг.

Мал ажалай имэрхүү бүлэг барилганууд мүнөө Советскэ Союзай олохон газар нютагуудта баригдана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ленинградай областиин Гатчинска районой «Новый свет» гэжэ нэгэдэлэй гахай тэжээдэг цехүүдэй нэгэдэхи жолоодолгын пульт. 2. Тус ажахын жаахан поршоонхонуудтай эхэ гахайнуудай байра.

(АПН).

СОВХОЗУУДЫЕ ГАРЗАГҮЙ БОЛГОХО ТУХАЙ

КПСС-эй XXIV съездын абаһан Директивэнүүдэй ёһоор ороной бүхы совхозууд, гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинууд 1974—1975 онуудай туршада ажахын тоосоондо сүм оруулагдажа. үйлэдбэриингөө гаргашые өөһэдөө харюулха, абаһан олзоороо үйлэдбэрээ үргэдхэхэ ушартай. Энэ шэнэ гуримда орохо талаар манай республикын совхозууд хэр бэлэдхэлтэй, арга боломжотой байна гээшэб гэжэ хараад үзээ.

Республикын совхозуудай үйлэдбэриин нэгэдэлдэ 48 совхоз ородог юм. Эдэ совхозууд 1973 ондо юрэнхы дээрээ гарзатайгаар хүдэлжэ гараа. Бүхыдөө 13 миллион гаран түхэриг гарзатай байгаа. Олонхи ажахынуудта һү, үхэрэй. гахайн мяха, нооһо, хартаабха үйлэдбэрилгэ гарза оруулаа. Зүгөөр түсэбэй ёһоор үнгэрһэн жэлдэ манай совхозууд 1 миллион гаран түхэриг сэбэр олзо оруулха байһан юм.

Һүүлэй гурбан жэлэй дүнгүүдые шэнжэлээд үзэхэдэ, совхозуудай бүхы гарзын 20—36 процентнь һү үйлэдбэрилгэһээ ороно. Яруунын, Калининай нэрэмжэтэ, Алтайн болон Сэлэнгын совхозуудта һү һаали олзотой байна. Яруунын совхоздо ямаршье жэлдэ һүнэй өөрын үнэ сэн центнерэй 18—20 түхэригһөө дээшэ гарадаггүй.

Ямар ушарта энэ совхозой һү һаалинь олзотой байна гээшэб? Нэн түрүүн үнеэн бүриһөө ехэ һү һаана. Нёдондо эдэнэр үнеэн бүриһөө 2170 килограмм һү һааһан байха юм. Тус совхоз жэлдээ 30 мянга гаран центнер һү һаажа, тэрэнэйнгээ 25 мянга гаран центнерыень гүрэндөө тушаадаг байна. Хоёрдохёор, эндэхи һүнэй тоһолиг дунда зэргээр 3,8 процент боложо, совхозуудай республиканска нэгэдэлэй дунда зэргын хэмжээнһээ дээгүүр байна. Мүн гүрэндэ тушааһан, һүнэйнь шанар бусад ажахынуудайхиһаа һайн. Гурбадахяар, зуун үнеэн бүриһөө энэ ажахы жэлдэ 80 тугалһаа үсөөниие абадаггүй. Дүрбэдэхеэр, һү һаалиин гүүртэ бүхэндэ ажахын тоосооной даабари, гаргашын лимит хүргэгдэдэг. тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо нарин хиналта табигдадаг гуримтай.

Нёдондо Онохойн совхозой овощ ургуулагшад муу бэшээр хүдэлжэ гараа. Эндэхи овощ ургуулагшадай звенонуудта ургаса абаха түсэб, гаргашын лимит хүргэгдэһэн байна. Овощ ургуулагшадай ажалай түлөөһэн абаһан ургасынь зэргээр тогтоогдонхой. Тиигэжэ К. Е. Спиридоновагай звено 4985 центнер овощ ургуулха түсэбтэй байбал, тэрэнээ 10.403 центнертэ хүргэжэ, түсэбһөө үлүү абаһан продукциингаа түлөө арбаад мянган түхэриг шанда, 6600-гаад түхэриг нэмэлтэ түлөөһэндэ хүртөө һэн.

Мүн Түнхэнэй аймагай Саянай совхоз 1971 онһоо ороохо таряа ургуулха тусхай звенонуудые эмхидхэһэн байна. Энэнь өөрынгөө аша үрэ харуулаа. 1973 ондо энэ совхоз гектар бүриһөө дунда зэргээр 16 центнер таряа ургуулжа абаһан. Жэшээнь. Д. Л. Эрдынеевэй звено 950 гектар дээрэһээ 12.200 центнер таряа хуряажа, түсэбтэ даабаряа 3 мянгаад центнерээр үлүүлээ һэн. Тиигэжэ тэдэнэртэ 3978 түхэриг мүнгэн, 55 центнер орооһон нэмэлтэ түлбэридэ үгтэһэн байна.

Эдэ бүгэдэһөө ямар тобшолол хэгдэхэ болоноб гэхэдэ, үйлэдбэрээ һайнаар эрхилһэн, тэндээ шэнэ, түрүү технологи хэрэглэһэн лэ ажахынууд гаргашаяа сүм харюулаад, сэбэр олзотой гарана бшуу. Зүгөөр олонхи совхозуудта хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэдэ хэтэрмэ ехэ гаргаша хэгдэнэ. продукциин өөрынь үнэ сэн жэл ерэхэ бүри дээшэлнэ. Энээнэй гол шалтагааниинь гэхэдэ, совхозуудта ажахын тоосооной гурим наринаар баримталагданагүй. жэлэй эхиндэ үйлэдбэриин түсэб, гаргашын лимит хүргэгдөөд лэ, тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо нарин хиналта табигданагүй ха юм. Совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэрээ зүбөөр эрхилхэ, ажалаа нарин һайнаар эмхидхэхэ хэрэгые хүсэд анхарнагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Энэ жэлэй эхиндэ манай нэгэдэлэй совхозуудта ажахын тоосооной даабари, гаргашын лимит үйлэдбэриин 2215 бүлэгтэ хүргэгдэһэн байна. Энэ хүдэлмэри Онохойн совхоздо (ахамад экономистнь Г. Н. Спиридонов), Хүдэриин совхоздо (ахамад экономистнь М. Д. Москвитин), Яруунын совхоздо (ахамад экономист байһан А. В. Кирсанова), Бэшүүрэй совхоздо (ахамад экономист В. Б. Юмсунов), «Эрдэм» совхоздо (ахамад экономист А. Ц. Батомункуев) богони болзорто дүүргэгдэһэн байна.

Тэд энэ талаар Прибайкалиин аймагай «Зырянский» совхоздо (ахамад экономистнь М. И. Пожарская) бирагүй. Совхозой үйлэдбэриин 29 бүлэгэй хоёртонь лэ ажахын тоосооной даабари, гаргашын лимит хүргэгдэһэн байна. Мүн имэрхүү байдал Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича», Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ, Сүхын, Хэжэнгын аймагай Худанай, Яруунын аймагай Нарһатын, Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозуудта үзэгдэнэ.

Ажахын тоосооной даабари, гаргашын лимит хүргэхэ гээшэ совхозуудай экономистнуудай хэхэ ажалай миил эхиниинь гээшэ ааб даа. Эгээл шухалань, тэрэ даабариин дүүргэлтын хойноһоо хиналта табиха. үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ, тэндэ ушарһан дутагдалнуудые усадхаха, бии байгаа арга боломжонуудые элсүүлхэ хэрэгтэй.

Хэды тиимэ байбашье, ажахын тоосооной дүнгүүдые һара, квартал бүхэндэ согсолхо. тэрэниие коллективүүдэй үйлэдбэриин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэ эрилтэ олохон ажахынуудта дүүргэгдэнэгүй. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэдэ совхозуудта газар тараалан болон мал ажалда тоосоото үедэ хэды шэнээн гаргаша хэгдээб гэжэ бухгалтеринь саг соонь гаргажа үгэнэгүй. Олон газарта автомашина, трактор бүхэндэ даабари, гаргашын лимит үгтэнэгүй. Тиимэһээ тэрэниие хинахань бэрхэтэй болоно.

Эдэ бүхы дутагдалнуудһаа боложо, манай 15 совхоз жэл бүхэндэ тооной гарзатай гарана. Тэдэ совхозуудай тоодо Баргажанай, Хүдэриин, Ториин, Нарһатын. «Пригородный» болон бусад совхозууд ороно. Мүнөө үедэ эдэ совхозуудта экономическа хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүд абтажа байна.

Торийн совхоз нёдондо 719 мянган түхэриг гарзатай гараа һэн. Энэ дутагдалаа усадхахын тула совхозой хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэри эмхидхэлгэдээ шэнэ, түрүү аргануудые хэрэглэжэ эхилээ. Шэтын областиин «Ульдинский» совхозой жэшээгээр урдань байһан 5 тракторно-тарян ажалай бригадын орондо 15 звено, пропашной ургамалнуудай — 5 тэжээл бэлэдхэхэ 5 звено байгуулагдаа. Эдэ звенонуудта бүхы таряалан, техника хубаарилагдажа үгтэһэн байна.

Газар таряалангай ажахые имэ шэнэ гуримаар ажахидхэхэдэнь тракторно-таряан ажалай 5 бригадын бригадирнар. 5 тоо бүридхэгшэд сүлөөржэ үгөө. Звено бүхэндэ нэгэ механизаторынь ахалагшаар. звеное даагшаар томилогдожо. коллективээ хүтэлбэрилһэнэйнь түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байна.

Эдэ звенонуудай гэшүүдэй ажалайнь түлөө һэн абаһан продукциин зэргээр тогтоогдонхой. Продукциин абтатар звеногой хэдэн хүдэлмэриинь зэргээр мүнгэ авансаар үгтэнэ. Хүн бүрэнэйнь түлбэри хэды час ее хүдэлһөөрнь гаргагдана.

Имэ шэнэ гуримда сэхынгоо урда тээ совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Илангаяа звенонуудые өөһэдынь һайн дураар бүридхэхэ хэрэг харагдаа.

Ажахын тоосоото эдэ звенонууд энэ жэлэй хабарай тарилгые хэзээ хэзээнэйһээ эмхитэйгээр, һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байна. Трактористнуудай хэлээр урдань хаягдаад байһан залууг газар нилээд хахалагдажа, тарилга ... дээ. Эдэнэр ямар нэгэн заабари хүлеэгээд һуунгүй газарайнгаа эзэн шэнги ажаллаһан байна.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ... шэлүүлгэдэ продукци өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, үйлэдбэриин гаргаша хороохо, тиигэжэ ажахынуудай экономико хүгжөөхэ ... рэгтэ экономическа һуралсал, экономическа хүдэлмэри ехэ нүлөөтэй байдаг. ... талаар Яруунын, ... скын совхозуудһаа ... абамаар. Эдэ ажахынуудта эмхидхэгдэһэн экономическа шэнжэлэлгын бюро һара ... хэнэй дүнгүүдые саг соонь согсолжо, ажахын тоосооной звено. бригаданууд, ... лективүүдэй ажалые ... гыгөөр шэнжэлээд, про... циин өөрынь үнэ сэн ... руулха талаар бии байгаа арга боломжонуудынь ... шэлжэ үгэдэг. үйлэдбэриин гаргашын хойноһоо ... хиналта табидаг, про... абалгые дээшэлүүлхэ ... снол арга хэрэглэлгэдэ ... болохоор туһалдаг байна.

Үнгэрһэн үбэлдөө ... хойн, Торийн, Баргажанай, Хүдэриин, Охин-Булагай совхозуудта экономическа һуралсал зохидоор ... хэгдэһэн байна. ... Хэжэнгын. «Юбилейный», Ехэ-Нугын, Сүхын, ... гын, «Зырянский» совхозуудта энэ шухала хэрэгтэ ... рал табигдаагүй байна.

Саашадаа совхозуудай ... тэлбэрилэгшэдые, ... гүүртэ, отарануудые, ... нуудые даагшадые, бригадирнарые экономическа ... тэй болгохо, совхоз ... ажахын тоосоое хүдэлмэридэ ... нэбтэрүүлхэ, тэрэниие ... наар ударидаха гэ... нөөдэрэй шухала зорилгонхой. Энэ хэрэгтэ ... зуудай бүхы хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эдэбхитэйгээр хабаадаха үүргэтэй.

А. ОШОР...
Республикын совхозуудай нэгэдэлэй түсэблэлгын экономическа таһагай начальник.

САЯАН УУЛЫН ХОРМОЙДО...

(Сибирьтэ сүлэлгэдэ байхадаа В. И. Ленинэй түрэлхидтөө бэшэһэн бэшэгүүд тухай)

I.

1895 оной һүүл багаар В. И. Ульянов болон тэрэнэй байгуулһан «Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй союзай» гэшүүд революционно ажал ябуулгынгаа түлөө тушаагдаһаниинь мэдээжэ. Мүрдэлгын дүүрэһэнэй һүүлдэ сүүдэй шиидхэбэреэр 1897 оной хабар Владимир Ильич Зүүн Сибириин Енисейн губерниин Минусинска округой Шушенское гэжэ һууринда гурбан жэлээр сүлэгдэһэн байгаа.

Владимир Ильич сүлэлгэдэ байхадаа, түрэлхидтөө: эхэдээ, эгэшэдээ, дүүнэртээ недели бүхэндэ бэшэг бэшэдэг һэн. Тиихэдээ гурбан жэлэй туршада 150—170 бэшэг бэшэһэн байха ёһотой болоно. Зүгөөр оройдоо 85 бэшэгынь олдоһон. Нүгөөдүүлынь полициин гарта ороһон гү, али иишэ тиишээ зөөхэдэнь, ондоошье шалтагаанаар үгы болоһон байна.

Үе сагай үнгэрхэ тума Владимир Ильич Лениндэ хабаатай документ бүхэн, «эрдэни элэхэ бүреэ үнгэрохо» гэдэгтэл, улам сэнтэй, улам гүнзэгы удхатай болон, ажалша хүнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө хадуугдадаг гээшэ. Владимир Ильичэй манда орхиһон бүхы литературна баялиг соонь түрэлхидтөө бэшэһэн бэшэгүүдынь онсо һуури эзэлнэ. Анна Ильиничнагай тодорхойлһоной ёһоор эдэ бэшэгүүдынь «...тэрэниие (В. И. Ленинние — А. С.) үдэр бүриинь ажабайдалда, хүнүүдтэй харилсаанай оршон байдалда харуулхадаа, тэрэнэй научна гү, али ниитын ажал ябуулгаарнь харуулагдаагүй гү, али дутуу харуулагдаһан зан абариинь зарим талые харуулха арга олгоно. үгышье һаа, тэрэниие тодорхойлхо шэнэ зүйл үгэнэ», «тэдээн соо (бэшэгүүд соо — А. С.) тэрэнэй ямар хүн байһаниинь. хэрбээ ингэжэ хэлэжэ болохо һаань. эли бодотоор тобойсо харуулагдана».

Владимир Ильичэй нэгэ бэшэг уншая:

«М. А. Ульяновада
Минусинск, 1987 оной майн 7.
Хүндэтэ эжыхэмни, һаял үсэгэлдэр иишэ ерээбди. Үглөөдэртөө өөр өөрынгөө һууринуудта ошохоор түхеэрнэбди. Иишэ ерэхэ гээшэмнай ехэ гарзатай, тон зохид бэшэ юумэ байгаал, тиимэһээ иишэ ерэхэ гээшэмнай нааданай юумэ бэшэл, иишэ ерэһэн аяншалга тухайгаа тодорхойгоор шамда бэшэхэ һанаатайб, зүгөөр харгыдаа ехээр зүдэрһэн дээрэһээ үрдихэ гүб. али үгы гү, харин үглөөдэр бүри сүлөөгүй байха хаб. Хэрбээ үглөө дэлгэрэнгыгээр бэшэжэ үрдеэгүй һаа, имагтал өөр тухайгаа мэдээ үгэхэ гэжэ бэшэһэн энээгээрээл хизаарлаха болоноб. Харин тодорхой бэшэгээ «Шу-шушу» хүрэтэрөө орхихо болоноб, эсэстээ һанаагаа амарха газараа ингэжэ шоглон нэрлэнэб даа.

Шинни В. У.».

Энэ хадаа Сибирьһээ бэшэһэн эгээл богони бэшэгүүдэйнь нэгэн юм. Сүлэлгэдэ Шушенск ошохо замдаа Минусинскда хонохо үедөө бэшэһэн тэмдэг болоно. В. И. Ленинтэй хамта Г. М. Кржижановский, В. В. Старков гэгшэд ябалсаһан байгаа. Тэдэнэр ондоо һууринда тогтохо байгаа. Тэрээн тухай эндэ хэлэгдэнэ. Эжынь, Мария Александровна, хүбүүнэйнгээ сүлэлгэдэ ямараар түбхинэһые ерэжэ хараха һанаатай байгаа. Тиихэдэнь Владимир Ильич харгынь хүндэ гэжэ хоримжолно бшуу. Ильич харгыдаа хэды эсээшье һаа, согтой, хүхюу зугаатай, нүхэдэйнгөө һанаа сэдьхэл заһажа ябаһан юм. Энээнииень юун гэршэлнэб гэхэдэ, сүлэлгэдэ байха газараа «Шу-шу-шу» гэжэ шоглон нэрлэнэ.

В. И. Ленинэй бэшэгүүдэй онсо шэнжэнь юуб гэбэл, тэрэ бэшэг задалжа уншадаг полициинхидые төөрюулхын тула нюуса нэрэнүүдые хэрэглэн, далда удхатайгаар бэшэдэг байгаа. Хэдэн жэшээ харуулая. Врач Я. М. Ляховский гээшые «доктор» гээд бэшэнэ, тиихэдэ Архангельска губернидэ сүлэлгэдэ байһан А. П. Скляренко гэгшые «доктор (хойто зүгэй)» гэхэ юм. «Булочкинтан» гэжэ нэрээр эгэшэ дүүнэр З. П. болон С. П. Невзоровтониие нэрлэһэн аад, һүүлдэнь энэ нэрээрээ Н. К. Крупскаяе нэрлэнэ, юуб гэхэдэ, тэдэнэр нэгэл ондо, 1896 оной зун, тушаагдаһан юм. Тиихэдэ хэн тухай хэлэгдэһыень бэшэгэйнь удхаар таахаар һэн бээз. Мүн М. Т. Елизаровые «Колумб», В. А. Ионовые «Чикагинец», А. М. Калмыковае «Тётушка» гээд нэрлэһэн байха юм.

В. И. Ленинэй түрэлхидтөө бэшэһэн бэшэгүүд имагтал революциин һүүлээр хэблэгдэжэ эхилээ һэн. «Пролетарска революци» гэжэ журналда 1924, 1929 болон 1930 онуудта, III, XXIV, XXV, XXXV Ленинскэ сборнигуудта. мүн 1930, 1931 болон 1934 онуудта «Түрэлхидтөө бэшэгүүд» гэжэ тусхай суглуулбаринууд соогуур ехэнхинь хэблэгдэһэн юм. Эдэниие А. И. Ульянова—Елизарова М. И. Ульянова хоёр хэблэлдэ бэлдэһэн. Мүнөө В. И. Ленинэй түрэлхидтөө бэшэһэн бэшэгүүд илангаяа хүсэдөөр «Зохёолнуудайнь дүүрэн суглуулбариин» (табадахи хэблэл) 55-дахи боти соо толилогдонхой.

II.

В. И. Ленин Сибирьтэ байхадаа революционно марксис парти байгуулгада бэлдэхэ талаар теоретическэ болон эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулһан. Сибирьтэ Ильич тиимэ парти байгуулгын гениальна түсэб зохёоһон юм. Энэ түсэбөө «Манай программа», «Манай ойрын зорилго», «Шухала асуудал» гэжэ гайхамшаг статьянууд соогоо тодорхойлон харуулна. В. И. Ленин сүлэлгэдэ байһан гурбан жэл соогоо гуша гаран зохёолнуудые, тэрэ тоодо «Россида капитализмын хүгжэлтэ» гэжэ томо шэнжэлгэ бэшээ һэн. Эдэ болон бусад зохёолнуудынь олон тоото ород революционер - ленинецүүдые хүмүүжүүлхэ талаар онсо үүргэ дүүргэһэн байха юм. В. И. Ленин Сибирьһээ Россиин марксистнуудай ажал ябуулгые хүтэлбэрилжэ байгаа.

Энэ ехэ ажал ябуулгыень Сибирьһээ түрэлхидтөө бэшэһэн бэшэгүүдтэйнь танилсахадаа ойлгожо абахаар. Эдэ бэшэгүүдэйнь олонхинь эхэдээ бэшэгдэһэн байха юм. Бэшэгүүд соогоо Владимир Ильич эжыдээ ехэ урин налгайгаар хандаһан байдаг. Эхынгээ үбдэһыень мэдээ һаа, ехэтэ һанаагаа зободог байһаниинь харагдана. Мария Александровна хүбүүнэйнгээ элдэб даабари дүүргэхэһээ гадна, идейнэ хани нүхэрынь байһан юм. Владимир Ильич эхэтээ һанал бодолоо хубаалдадаг, уншаһан номууд, статьянууд тухайгаа зүбшэдэг бэлэй. Ильичэй нүхэдынь Мария Александровнагаар дамжуулан, тэрээндэ ниит... ческэ удхатай мэдээ... дэг байһаниинь элитэ... жэшээ харуулая. 189... һүүл багаар Владимир Ильич хаанай правительствын Яхад сүлэгдэһэн бүлэгэй ... нүүдэй хуби заяан ... волюционно тэмсэлэй ... нүхэдтөө дуулгаха ... байгаа. Тиигээд Владимир Ильич эхэдээ ингэжэ ... һэн: «...Октябриин ... А. Ергин, Фрелих, Алюшкевич, Тала... рюмова-Абрамович, ... ман гэгшэд Алекса... түрмэдэ ерэбэ. ... Яхад орожо ябана». ... бэшэхэдээ, энээн ту... раха хүнүүдтэнь дуу... ха гэжэ Владимир ... этигэжэ байгаа бшуу. ... хүнүүд, ушар хэрэг ... хай түрэлхидтөө ... нин болгон дуулгаха ... шэ, харин нүхэдые ... жуулха гэжэ бэшэһэн ... Ингэжэ Владимир ... хэрэгтэй хүнүүдтэе ... барисаа байгуулдаг ...

ХАНИ БАРИСААНАЙ БА АХА ДҮҮГЭЙ ХАРИЛСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

СОФИ. (ТАСС). Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ээлжээтэ, XXVIII сесси хани барисаанай ба аха дүүгэй харилсаа холбооной оршон байдалда июниин 18-да Болгариин нииспэл хотодо хүдэлмэреэ эхилбэ. СЭВ-эй 25 жэлэй ой байгша ондо гүйсөө. Тиимэһээ сесси Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаагаар нээгдээ.

Сессиин хүдэлмэридэ хабаадахаяа ерэһэн делегацинуудай гэшүүд, Болгариин юниитын түлөөлэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд, болгар ба гадаадын журналистнууд СЭВ-тэ хабаатай оронуудай гүрэнэй түгуудаар, Соведэй һүлдэ тэмдэгүүдээр шэмэглэгдэһэн Г. Кирковэй нэрэмжэтэ Партиин байшангай зал соо сугларба. Болгариин парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, СЭВ-тэ хабаатай оронуудай делегацинуудые толгойлогшонор суглаанай президиумдэ һуугаа.

НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров оролто үгэ хэлэжэ, СЭВ-эй XXVIII сессиие нээбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков сугларагшадта хандан, амаршалгын үгэ хэлэһэн байна. Социализм ба коммунизм байгуулгын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай түйлахадань СЭВ ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Социализм, коммунизм байгуулха талаар совет дүй дүршэл бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай байна. Социалис орон бүхэнэй Советскэ Союзтай бата холбоо барисаатай байһанһаа социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүд улам хүсэн түгэлдэр болоно. Тиимэһээ бидэ НРБ-гэй, СССР-эй хоорондохи холбоо барисаае бата бэхи байлгахын түлөө шууд сэхээр тэмсэнэбди гэжэ Т. Живков хэлэбэ.

«Советскэ Союз, алдарта ленинскэ КПСС, тэрэнэй Центральна Комитет, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев хадаа коммунизмын агууехэ хэрэгэй илалтын түлөө тэмсэлдэ бидэнэй үнэн хани нүхэд болоно гэжэ болгар арад, аха дүү бүхы оронуудай арадуудтал адли тоолоно». — гэжэ Т. Живков мэдүүлээ.

Удаань СЭВ-тэ хабаатай оронуудай делегацинуудай толгойлогшонор баярай суглаанай трибунада гаража, оронуудайнгаа арад зоной хүсэл бодолые элирхэйлэн мэдүүлээ. Экономическа харилсан туһалалсалгын Совет тухай, тэрэнэй ажал ябуулгын 25 жэлэй ойн дүнгүүд тухай правительствануудайнгаа һанамжа тухай хэлээ.

Совет делегациин толгойлогшо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай үгэ хэлэхэдэнь, СЭВ-эй XXVIII сессиин баярай суглаанда хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байна. СЭВ-эй 25 жэлэй ой хадаа аха дүү партинуудай политикын илан мандалга, манай хани барисаанай һайндэр, һүүлэй 25 жэлэй турша соо социалис оронуудай арадуудай ажалай үрэ дүн болоно гэжэ тоолонобди гээд тэрэ хэлэбэ.

Социалис оронуудтай аха дүүгэй хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо, бата жагсаалаа бэхижүүлхэһээ үлүү зорилго манай партида байхагүй гэжэ А. Н. Косыгин тэмдэглээ. Социалис оронуудай ажал ябуулгын амжалта энээнһээл үндэһэтэй.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ойн баярай XXVIII сессидэ хабаадагшадта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн амаршалгые А. Н. Косыгин уншаба. Сугларагшад һуурнһаа бодожо, амаршалгыень удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаһан байна.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй секретарь Н. В. Фадеев баярай суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, үнгэрһэн 25 жэлэй турша соо СЭВ-эй ябуулһан хүдэлмэрые шэнжэлээ.

СЭВ-эй XXIV сессиин түрүүлэгшэ С. Тодоров экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй 25 жэлэй ой тухай СЭВ-эй XXVIII сессиин тогтоолой проект уншаба.

Соведэй XXVIII жэлэй ой тухай сессиин тогтоолые сугларагшад нэгэн һаналтайгаар баталан абаһан байна.

СЭВ-эй XXVIII сесси үсэгэлдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров түрүүтэй СЭВ-эй XXVIII сессидэ хабаадажа байһан Болгариин делегациин гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй СЭВ-эй XXVIII сессидэ хабаадажа байһан совет делегацитай июниин 18-да эндэ уулзаба.

Партинуудайнгаа, оронуудайнгаа шиидхэхэ зорилгонууд тухай нүхэд Т. Живков, А. Н. Косыгин бэе бэедээ мэдээсэһэн байна. Болгар-совет аха дүүгэй харилсаае саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ хэдэ хэдэн асуудалнуудые хаража үзөө.

Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн байна.

МАЛШАДТА—ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

Зунай урин дулаан саг ерэ-э, ажахынуудай отара, фермүүдэй хони, мал холын лшээринүүдтэ гаргагдаба. най Захааминай аймаг халшэлшээринүүдээр угаа ба.

Аймагаймнай малшадай урхарюусалгатай зорилго таданхай. Тэдэнэр малай аг шэмэ шадаал һаа ехээр шэлүүлхын түлөө бүхэсоа социалис мүрысөөндэ хитэйгээр хабаадалсаад, юусалгатай уялгануудые а. Малаа үдэр һүнигүй улһанай, бэлшээрээ зүбөөр глэһэнэй ашаар эбэртэ малай шэгнүүрые сүүд1.000 граммаар нэмэжэ, килограммһаа доошо бэшэгнүүртэйгээр гүрэндэ шааха зорилготой.

Партиин райкомой бюро, агай ажалшадай депутадай Соведэй гүйсэдком шадай ажаһуудалай эрилхангалгые һайжаруулха хэмнүүд тухай асуудал зүбхэлсээд, энэ хэрэгтэ шадаа гол анхарал ханлхыень совхозуудай парна эхин организацинуудые, екциие, сомоной, сельскэ едүүдэй гүйсэдкомуудые, априяти болон эмхи зурнуудай хүтэлбэрилэгшэдые галаа. Совхозуудай, сомо- сельскэ Соведүүдэй хүэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, агай Соведэй гүйсэдкомой ихо таһагайхид холын бэлринүүдтэ байраар гараһан шадай ажаһуудалай эрилхангаха талаар бага бэшэ л хэжэ байна.

дэ голой эхиндэхи культа шэнэ магазин нээгдэнТэндэ майн 25-да Сана- Далахайн совхозуудай шад буужа ерээ. Тиигэжэ ү-Зэдэ, Ехэ-Зэдэ, Хорта, Тудхалта гэжэ газардай малшад тэрэ магазинэдеэ хоол, хэрэгтэй эд баудалдан абаха, мүн врачээ узүүлхэ, лекци шагнакино хараха аргатай бон байна.

анагын худалдаа наймаанэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэнэ магазин нээлгэдэ ар бэлдээ. Эд бараан, хоол элбэгээр табигдан Магазинай наймаалагша н-Дулма Николаева малһайнаар угтаха хэрэгэ анхарал табина. Нүхэр лаева малшадта хэрэгтэй эд бараа наймаалхаһаа гадна, тэндэхи пекарнида хилээмэ баридаг юм. Хоёр совхозой малшадые хэрэгтэй эд бараагаар хангадаг энэ эхэнэрэй ажалынь малшадай эүгһөө магтаалда хүртэнхэй.

Малшадай сугларһан газарта Санагын совхозой партбюрогой секретарь Л. С. Норбоев, Санагын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. Х. Санжитов, райпогой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Б. Л. Будаев, аймагай больницын хирург Ю. В. Понедельников, Далахайн совхозой директор В. Л. Хартаев гэгшэд ерэһэн байна. Малшадай дунда һонирхолтой хөөрэлдөөн болоо. Санагын совхозой партбюрогой секретарь Л. С. Норбоев КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Хандалга тухай тодорхойгоор хөөрөөд, аймаг, республика соогоо боложо байһан һонин тухай хэлэбэ. Малшадай һонирхоһон асуудалнуудта зохихо харюу үгөө.

Аймагай больницын хирург Ю. В. Понедельников, Санагын больницын главна врач О. И. Лосова малшадта медицинскэ зохихо туһаламжа хүргэхэһөө гадна, аптекэнүүдтэнь хэрэгтэй эмүүдые нэмэжэ үгөө. Зэдын эхиндэхи культбазада саг үргэлжэ кинофильм харуулагдажа байха юм. Зунай бэлшээриин дүүрэтэр эндэ Санагын соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд, участково больницын түлөөлэгшэд ерэжэ байха.

Харацайн совхозой малшадай эрилтэ хангаха талаар ошоһон бригада мүн лэ муу бэшээр ажаллаа. Совхозой һүһаалиин ехэ фермын байрладаг Дабаа-Жалга гэжэ газарта тусхай бригада ошоһон байна. Тэрээниие аймсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагые даагша М. Б. Хабитуева толгойлно. Бригадын гэшүүдэй тоодо комбинадай продснабай наймаалагшад, Цахирай больницын врач Л. В. Косиченко болон бусад ябалсана.

Үлэгшэнэй сомоной Соведэй гүйсэдкомой, эндэхи совхозой дирекциин үүсхэлээр ойлгууламжын, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри үнгэргэхэ тусхай павильон баригдаа. Сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ц-Д. Ц. Дугаров һаалишад, хонишод болон мал адуулагшадтай холын бэлшээри дээрэ энэ жэл түрүүшын уулзалга хэхэдээ, совхозой коллективэй абаһан социалис уялгануудай хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһан тухай тобшохоноор дурдаад, саашадаа бүри һайнаар хүдэлхыень уряалһан байна. Бригадын гэшүүд Уляатын-Хүндыдэ байрладаг малшадта хүрэһэн байха юм.

Малшадай ажаһуудалай эрилтэ бүхы талаарнь хангаха хүдэлмэри аймагай бусадшье ажахынуудта ябуулагдана. Малшадай эрилтэ үргэлжэ дээрэнь хангалгаар һайн, муу талань элирүүлэгдэһэн байна. Михайловкын, Далахайн совхозуудай холын байрануудтахи малшадта газетэ, журналнууд саг соогоо абаашагдана гэжэ мэдэрэгдээ. Гэхэтэй хамта, Харацайн совхозой малшад газетэ, журналнуудые зөөлтые һайжаруулха талаар эрилтэ табиһан байна. Энэ совхозой партком, сомоной Соведэй гүйсэдком почтын хүдэлмэрилэгшэдтэ зохихо эрилтэ табинагүй. Хэлхээ холбооной узел (начальнигынь В. Х. Хуриганов) холын байрануудта ажаһуудаг малшадта газетэ, журнал саг соонь абаашаха талаар зохихо хэмжээ абаадүй байһаар.

Далахайн совхозой малай холын байрануудта нийтэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Социалис мүрысөөнэй дүн харуулһан булангууд гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй, мал адуулагшадай хүдэлмэриин дүн саг үргэлжэ гаргагдана. Малшадай олонхинь радиоприёмнигуудтай. Малшадай байра байдал нилээд һайжаруулагдаа.

Харин Ёнгорбойн, Харацайн совхозуудай холын байрануудай малшадай дунда политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ушөөл һулаар табигданхай. Агитаторнууд болон политинформаторнууд малшадай дунда үсөөн үгэ хэлэнэ, социалис мүрысөөнэй дүн харуулһан булангууд түхеэрэгдээгүй, кино харуулха график зохёогдоогүй байһаар.

Дүтэлүүрэй совхозойхид Хуурай-Цакир гэжэ газарта зунай павильон барижа, тэрэнээ һайнаар түхеэрээ. Эндэ тодхогдоһон киногой түхеэрэлгэ саг үргэлжэ хүдэлхөөр хараалагдана. Гадна эндэ библиотекын филиал, багахан магазин, бии. Павильон соонь шэнэ газетэ, журналнууд, шатар, даам, домино табяатай байдаг. Зунай энэ павильон малшадай, мүн үбһэ тэжээл бэлдэлгын үедэ хүдэлхэ ажалшадай соёлой эрилтэ хангаха юм.

Зунай үедэ һү һаалиин екээр дээшэлдэг, бэлшээн тарғалуулагдадаг малай шэгнүүрэй һайнаар нэмэдэг байһые хараадаа абажа, совхозуудай партийна организацинууд болон профсоюзай рабочкомууд малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе зүбөөр ударидаха, агитаторай талмайнууд болон павильонуудай, мүн соёлой, медицинын, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хинан шалгаха болоно.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинууд болон эмхи зургаануудай зарим хүтэлбэрилэгшэд малшадай эрилтэ саг соонь хангаха асуудалда зохихо хэмжээ абадаггүй байна. Малшадай эд бараагаар ямараар хангагдажа байһые райпогой правлени ушөөл һайнаар хинан шалганагүй. Медицинскэ зарим хүдэлмэришэд малай байрануудаар ушөөл үсөөн ябана.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, зунай үедэ малай холын байрануудта ажаллагшадай бүхы эрилтэ һайнаар хангаха хэрэг шухала болонхой.

Б. ОЧИРОВ,
Захааминай аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо.

А. ТУДУНОВ,
КПСС-эй райкомой пропаганда, агитациин, таһагые даагша.

ИВАНОВО. Ехэ хүсэтэй электрын элшэ хүсэ дамжуулха линиин тулгануудые табиха нүхэ малтахын тулада «Главэнергостроймеханизация» гэһэн механическэ завод «МРК-750Т» гэжэ машинануудые олоор бүтээн гаргажа эхилээ. 3,5 метр гүнзэгы, 750 миллиметр диаметртэй нүхэ малтахын тулада тэрэ 3-һаа 5 минута хүрэтэр саг гаргашалдаг. Тус агрегат ТТ-4 тракторай һуури дээрэ хабсаргагданхай. Энээнэйнгээ ашаар тэрэ шиг нойтоор ехэ газарташье хүдэлжэ шадаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: машинын ахамад конструктор Ю. М. Носов (зүүн гарһаа), шэнэ үрэмэй авторнуудай нэгэн инженер-конструктор Г. Г. Горохов гэгшэд заводой туршалгануудай һүүлдэ машинаяа шалган хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАДАЙ АССР-эй элүүрые хамгаалха министерствын дэргэдэхи республиканска научно-медицинскэ библиотекэ олондо мэдээжэ болонхой юм. Эндэ гансашье медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ородог бэшэ, харин юрыншье уншагшад олон байдаг. Библиотекын жасада 85 мянган боти номууд бии. Тэрээниие республикын хоёр мянга гаран хүн зон уншажа үзэжэ байна. Игэжэ энэ библиотекэ республика соо элүүр энхые сахиха хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулна гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) библиограф Н. Казанцева библиотекарь Т. Баранова хоёр ажал дээрээ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХРУСТАЛЬ ХЭДЭГ МАСТЕРНУУД

ПРАГА. Хойто Чехиин Каменицкн Шенов хотодохи хрусталь дэнгүүдэй заводой коллективтэ Чехословакиин нютаг бүриһөө, мүн хилын саанаһаа амаршалганууд ерэжэл байдаг. Байгуулагдаһаар 250 жэлэйнгээ ойе предприяти эдэ үдэрнүүдтэ тэмдэглэжэ байнхай.

Завод республикаһаа ондоо тээгүүршье суурхадаг. Энэнь тушаан болоһон ушар бэшэ юм. Эндэ бүтээгдэһэн элдэб янзын хрусталь дэнгүүд болон люстрнүүд «Татра» трамвай, «Шкода» электровозуул, гутал болон Пльзенэй суута пиво шэнги Чехословакиие суурхуулна. Заводой урлагшадай бүтээһэн зүйлнүүд дэлхэйн 80 гүрэндэ худалдагдадаг, тээд тэдэниие худалдан абаха дуратайшуул жэлһээ жэлдэ олошорно.

Һалбариин хүгжэлтые хангаха зорилготойгоор хэдэн шэнэ предприяти баригдаха, мүнөө хүдэлжэ байгшадынь үргэдхэн шэнэлэгдэхэ. Разградта антибиотигуудай заводой дүрбэдэхи ээлжээнэй барилга дүүрэхэ дүтэлөө. Совет проектээр, совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар баригдажа байһан энэ предприяти «Фармахим» гэжэ гүрэнэй нэгэдэл соо эгээ томонь болохо юм.

Разградтахи завод мүнөө 140 ондоо эм бүйлуулан гаргана. Тэрэнэй продукци 50 гүрэндэ худалдагдадаг. Заводой мэргэжэлтэд социалис оронуудай имэрхүү предприятинуудтай нягта харилсаа холбоотойгоор ажалладаг юм.

Һалбариин материальна баазые үргэдхэлгэдэ Советскэ Союзай хүргэдэг туһаламжа Болгариин фармацевтическэ промышленностиин амжалта, түйлалтануудта нилээд ехээр туһална. Аскорбинай кислота үйлэдбэрилхэ технологи бэлэдхэхэдэнь болгар нүхэдтөө совет мэргэжэлтэд туһалһан байха юм. Хоёр ороной мэргэжэлтэд Пештерэ хотодо антибиотигуудай шэнэ цех барихa проект зохёожо байнхай.

НРБ болон СССР-эй эрдэм-шэнжэлгын институдуудай харилсаа холбоон үргэдхэгдэнэ. Үйлэдбэрилэн гаргаһан эм, косметикын болон парфюмериингээ зүйлнүүдые Болгари Советскэ Союзда худалдадаг юм.

гонуудаа Советскэ Союз болон аха дүү бусад социалис оронуудтай нягта харилсаа холбоотойгоор шиидхэнэ. Ороонто ургамалнуудые, нэн түрүүн шэнисэ болон хара таряа, мүн хартаабха, саахарай свёкло, кукуруза ургуулха талаар ГДР СССР хоёрой харилсаа холбоон аша үрэтэйгөөр хүгжэнэ. Шэнисын тарилгын талмайн 60 шахуу процентые совет сортнууд эзэлнэ. «Мироновская-808», «Кавказ» сортын шэнисэ тариһанай ашаар ургаса дунда зэргээр 10 процентээр дээшэлээ.

ГДР, Советскэ Союз, Болгари болон Венгри мал ажалай томо бүлэг барилгануудай проектые хамта зохёон бэлдэнэ. Зарим оронуудта туршалгын иимэ барилганууд бии болгогдонхой.

«ЖЕЛЕЗНЫЕ ВОРОТА» ГЭС БАРИГДАҺААР 2 ЖЭЛ БОЛОБО

БУХАРЕСТ. Румын-югослав хамтын проектээр, Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар бодхоогдоһон «Железные ворота» гэжэ электрын элшэ хүсэнэй болон суднануудай ябаха түхеэрэлгын ашаглалгада ороһоор хоёр жэл болобо.

Дунай мүрэнэй эгээл нарин газартань баригдаһан энэ асари томо ГЭС 15 миллиард киловатт-час гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа миллиардаар ехэ электрын элшэ Румыниин арадай ажахыда үгөөд байна. Электрын эды шэнээн элшэ хүсэн дунда зэргын 1000 гаран предприятида бүхэли жэл соо хүдэлхэдэнь бардам хүрэхэ байна. ГЭС-эй элшэ хүсэн национальна энерги дамжуулгын түхеэрэлгэтэй нэгэдүүлэгдэжэ, ороной баруун-урда районуудай экономическа хүгжэлтые түргэдхэһэн байна.

«Железные ворота» ГЭС — Румынида Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаһан, мүнөө бодхоогдожо байһан 19 электростанциин нэгэн. Эдэ электростанцинууд Румынида гаргагдадаг электрын элшэ хүсэнэй 60 процентые үгэдэг.

Дунай мүрэн дээрэ бодхоогдоһон гидроэнергетическэ бүлэг барилга хадаа Европо түбиин энэ үһан замаар тамаралгые таһалгаряагүй хангана. Тэрэнэй ашаглалгада ороһон үдэрһөө хойшо шлюзүүдээр дэлхэйн элдэб гүрэнэй тугуудтай 116 мянган судна тамаран гараа.

ГДР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЭ

БЕРЛИН. ГДР-эй 900 мянган тарящад-кооператорнууд болон хүдөө ажахын хүдэлмэришэд республикын национальна олзо доходой 11 шахуу процентые үгэдэг, арад зоноо эдеэ хоолой гол продуктнуудаар дүүрэн хангадаг.

Республикын арадай ажахые энэ жэлдэ хүгжөөхэ түсэбэй ёһоор 2 миллион тонно мяхан, 7 миллион тонно һүн, 4 миллиард шахуу үндэгэн гүрэндэ худалдагдахаар хараалагдана. Үйлэдбэриие хүгжөөхэ индустриальна арга хэрэглэжэ, хүдөө ажахын ашаг үрые дээшэлүүлхэ зорилго табигдана.

ГДР социалис хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ гол шухала зорил-

ГҮРЭНЭЙ АЖАХЫНУУД ВАРШАВЫЕ ХАНГАНА

ВАРШАВА. Ниислэл хото шадар оршодог Мысядлын гүрэнэй ажахы — энэ хотые эртын овощ сэсэгүүдээр элбэгээр хангадаг юм. Үбэл эндэ розо, гвоздико сэсэгүүд, хабар эртын үгэрсэ, помидорнууд ургажа байдаг. Вислэ мүрэнэй эрьедэ 14 гектар газар шэлээр хушагданхай юм. Зуугаад теплицэ соо 1,5 миллион сэсэг, 1 мянган тонно помидор, 500 тонно эртын үгэрсэ жэлэй турша соо ургуулагдадаг. Варшавын Винцентын нэрэмжэтэ үйлсэдэ дүтэхэнэ «Брудно» гэжэ гүрэнэй ушөө нэгэ ажахы оршодог. Энэ ажахы ниислэл хотые һү, дальбараа, тахяа, үндэгөөр хангана.

тухай

И. Ленинэй зарим бэгүүдынь эгашэдээ зорюуһан. Энээн тухай Анна ичнa игэжэ дурсан нэ: «Тэрэ үедэ Ильич аргагүй оло бэшэлсэгшэ Тэрэ юрын бэшэгүүд номуудые эридэг, ри үгэдэг, литературна а, өөрынгөө һуудал л, нүхэд тухайгаа бэһэн...»

ирьһээ Владимир Ильдэн бэшэгүүдые дүү ий Ильичдэ бэшэһэн. мир Ильич агнуури имагтал бүһэтэйшүүлхабаатай асуудалаар ий Ильичдэ хандаһан г.

адимир Ильич сүлэлбайхадаа, дүү Мария ичнатай мүн лэ бэдэг бэлэй. Эдэ бэшэ соонь литературна а хабаатай зүйлнүүд һуури эзэлнэ. Владимир Ильич номуудта яамжэлхы ёһоор ханһурахаб гэжэ дүү бааа заадаг һэн. Мүн талаһаа, литературада дэг һонин, үнэтэ зүйлые обёоруулха гэжэ дог, политическэ үйрэгүүдтэ анхаралтайхандахыень һургадаг үгөөр, энээнээ тон наһэримжэтэйгээр бэег һэн ааб даа.

Владимир Ильичэй болбосорол ехэтэй, ажалда duratай, өөртөө болон хүнүүдтэ эрилтэ ехэтэй хүн байһаниинь бэшэгүүд сооһоонь харагдана. Мүн энэрхы сэдьхэлтэй, нүхэдтөө аргагүй анхаралтайгаар хандадаг, туһа хүргэхөөр бүхы хүнүүд тушаа таһалгаряагүй оролдодог байһаниинь элирнэ. Жэшээнь, эжыдээ игэжэ бэшээ һэн: «Э. Э., баарһан, ходо үбшэлнэ, һүжэрһэн үбшэн ха, Тэрэниие С. Петербург гү, али Москва эльгээхэл болоо, юундэб гэхэдэ, эндэхи докторнууд ехэл бирагүйнүүд». Эндэ Г. М. Кржижановскиин эхэ Эльвира Эрнестовна Розенберг тухай хэлэгдэнэ. Тэрэ хүбүүнэйнгээ хойноһоо сүлэлгэдэ ерэһэн байгаа. Мүн Г. М. Кржижановскиин дүү басаган А. М. Розенберг нүхэрынь болохо В. В. Старковой хойноһоо сүлэлгэдэ ерэһэн байгаа. Тэрэнэй үбшэлхэдэ һанаагаа зобоһон Владимир Ильич эжыдээ Красноярскһаа игэжэ бэшээ һэн: «Барһан, А. М.-ые аргагүй хайрланаб. Тэрэ үхибүүнэйнгээ гээгдэһэнэй, мүн үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр ушөө тэнхээгүй; заримдаа мууран унаха болотороо сэдьхэлээ зобохо юм. Гансаарайнь эндэ орхихо дурамгүй, теэд эндэ байха болзорни дууһаа, хариха ёһотой болоноб. Эндэхи нүхэдөө тэрэниие эрьежэ байхыень гуйха болоо хаб. Мүнгэ алтамнишье ябадалдам, А. М.-дэ туһалһан, юу хээ худалдажа абаһан дээрэһээм нилээд һэбхирээ». Владимир Ильич үхибүүд тухай һанаагаа ехэ зободог һэн. Жэшээнь, эжыдээ игэжэ бэшэнэ: «зурагуудтай үхибүүдэй ямар нэгэ номуудай манайда хэрбээ ушөө бии һаань, Н. К. (Надежда Константиновна — А. С.) Проминскиин хүүгэдтэ асарагыш».

Владимир Ильич 1897 оной һүүл багаар бэшэгүүд соогоо түрүүшынхиеэ Надежда Константиновнагай нэрэ дурдадаг болоо һэн. Энэнь иимэ хоёр шалтагаантай байгаа: нэгэдэхеэр, тэрэ үеэр Владимир Ильич Надежда Константиновнада айл болохые дурадхаһан, зүбшөөлыень абаһан байгаа ха; хоёрдохёор, 1897 оной декабрьда Надежда Константиновнагай хэрэгээр мүрдэлгэ дүүрэһэн, ямар шиидхэбэри абтахань эли шахуу байгаа. Иимэ болоходонь, тэрээнтэй танил байһанаа нюуһанайшье хэрэггүй һэн. Гадна Надежда Константиновна Шушенскда сүлэлгээ үнгэргэхөөр полициин департаментһаа зүбшөөл эрихэ хүсэлтэй байгаа. Тиигээд Н. К. Крупская өөрынгөө эхэ Елизавета Васильевнатай хамта хойто жэлынь, 1898 оной майн 7-до, Шушенск ерэһэн, июлиин 10-да түрэнь болоһон гэжэ мэдэнэбди. Владимир Ильич эдэ ушарнууд тухай эжыдээ ехэ дулааханаар бэшэһэн байдаг.

В. И. Ленинэй Сибирьһээ гэртэхиндээ бэшэһэн бэшэгүүдынь Ульяновтанай бүлынхидэй өөһэд хоорондоо энэрхы дүтэ байһыень гэршэлэн харуулна. Эдэнэр гансал түрэлэй һабагшаар ойро дүтэ зон бэшэ, харин хамтын хэрэгээр, нэгэ зорилгоор холбогдоһон нэгэ һаналтан байгаа. Тэдэнэй хоорондохи харилсаан хадаа үнэхөөр дуран, хүндэлэлгэ, бэе бэедээ туһалалсалга дээрэ үндэһэлэгдэнхэй. Энээниие Владимир Ильичэй бэшэгүүд үнэншэмэ тодоор харуулна.

В. И. Ленинэй бэшэгүүд хадаа ургажа ябаа залуу үетэниие үнэн сэхээр, ажалша бэрхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй үүргэ дүүргэлсэхэ байна.

III.

В. И. Ленинэй эдэ бэшэгүүд тухайнь хэлэхэдээ, Владимир Ильичэй Сибириин байгаалида, Саяан уулада ямараар хандадаг байһан тухайнь, дүрбэн жэлэй туршада ажаһууһан Шушенск тухай, тэрэнэй ерээдүй тухай тогтонгүй үнгэрхэ аргагүй. Владимир Ильич Саяан уулые ехэтэ гоёшоодог, тэрээн тухай игэжэ бэшэһэн байна:

«Огторгойн хаяада Саяанай хадануud гү, али щэлэнүүд зурьна; зариманиинь ялабхима сагаан, саһаниинь хэзээ нэгэтэ хайладаг юм гү, али үгы гү. Тиихэдээ, уран һайханай талаар юу хээн бии гээшэ. Би үшөө Красноярскда байхадаа иимэ шүлэг дэмы зохёогоогүй байнаб: «Шушь голой эрьедэ, Саяан уулын хормойдо...». Зүгөөр түрүүшын мүрһөө бэшэ юумэ зохёогоогүймни халагламаар!»

«...Эндэмнай дүтэ ой бии (тэндэ үбэлдөө сэнгэхэдэ эрхим һайн байха), эндэһээ аяар холуурхи Саяанай хадануud ехэ гоёор харагдадаг. Саяанууд илангаяа сэлмэг үдэрнүүдтэ, һайн гэрэлтэйдэ, тэрэниие (Г. М. Кржижановскиие — А. С.) ехэтэ урмашуулаа».

Владимир Ильич Шушенск тухай игэжэ бэшэһэн байна:

«Ехэ һуурин. Бултадаа нилээд тооһо шоройтой хэдэн үйлсэнүүдтэй. Һуурин талын дунда оршоно: саадууд, юрэ ургамалай зүйл гэжэ үгы. Һууриниие тойроод... хуу шэбхэ, эндэ шэбхээ полидо гаргадаггүй, харин һууринһаа саашань абаашаад, хаяжархидаг юм байна... Һууринай хажуугаар Шушь голхон урдана, мүнөө ехэ гүйхэн болонхой. Һууринһаа.. модо—модо хахадай газарта Шушь Енисейдэ шудхана. Тиигэжэ эндэ олон тоото аралнууд, хоолойнууд бии боложо, Енисейн гол һабада хүрэхын аргагүй. Эгээл ехэ хоолойдонь мүнөө уһанда ороноб, тэрэмнишье ехэ татажа байна. Нүгөө таладань (нэгэ таладань Шушь гол ааб даа) модо хахадай газарта эндэхи тарящадай гоёон нэрлэдэгэй ёһоор «нарһан тужа», оршоно. Энэнь үнэн дээрээ ехээр модоо отолуулһан тулюурхан ойхон. Эндэ мүртэй һүүдэршье гэжэ үгы (харин гүлзөөргэнын олон гээшэнь!). Энэ ой Сибириин тайгада дүтэшье ошохогүй. Эндэһээ 30—40 модонһоо дүтэ бэшэ оршодог тайга тухай дуулахаһаа бэшэ, харин ошожо үзөөдүйб». Нүгөө бэшэг соогоо Шушенск тухай игэжэ мэдээсэнэ: «Энэ ехэ һуурин (мянга хахадһаа дээшэ хүн зонтой), волостной захиргаантай, земскэ заседателиин (манай становойтой адлирхуу тушаал, зүгөөр һураггүй ехэ эрхэтэй) квартиратай, һургуули болон бусад бии. Енисейн зүүн эрьедэ, Минусинскһаа урагшаа 56 модоной газарта оршоно». Эндэ Шушенскын революциһаа урдахи байдал эли тодоор зураглагдана.

Мүнөө Шушенск үндэһөөрөө хубилгагдажа байна.

— Нэгэн доро хоёр Шушенск баринабди, — гэжэ КПСС-эй Шушенска райкомой секретарь нүхэр Н. Н. Мельников хөөрэһэн байна.

— Хуушан тосхониие Владимир Ильичэй сүлэлгэдэ байһан үеынхидэ адляар һэргээн бодхоонобди, тиихэдэ шэнэ город баринабди. Шэнэ Шушенскһаа мемориальна зоныень хани барисаанай парк таһалха юм. Гол аллейдэнь Ленинтэй сугтаа Сибирьтэ сүлэлгэдэ байһан нүхэдтэнь хүшөөнүүд табигдаха. Паркын үүдэнэй урда скульптор В. Е. Цигалиин бүтээһэн Владимир Ильичэй хүшөө табигдаха..

Паркһаа сааша мүнөө үеын город эхилхэ юм, барилгань 20 жэлэй туршада бүтээгдэхээр хараалагдана.

Түбтэнь (мүнөө тэндэ хооһон) СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Географиин институдай обсерватори баригдаха юм. 8 дабхар гостиница, хүүгэдэй магазин, худалдаа наймаанай түб бодхоогдохо, библиотекын һуури табигдана.

Шэнэ Шушенскда хамаг юумэн хуу байха: таарүү зохид мүнөөнэй гэрнүүд, бусад городуудайхида орходоо үлүү гоё байхаар намда һанагдана. Манай эндэ мрамор элбэг. Тэрэнээ үргэнөөр хэрэглэнэбди. Магазинууд, Соёлой ордон мүн баригдаха.

Хуушан ба шэнэ Шушенскые харахада, хоёр ондоо юртэмсэ шэнги байна. Арадуудай жаргалта һайхан шэнэ юртэмсые байгуулхын түлөө тэмсэлдэ сэхэ шууд оролсон, залуу наһанайнгаа эршэтэ гурбан жэлые эндэ үнгэргэһэн Владимир Ильичэй дурасхаалые шэнэ Шушенск бодотоор мүнхэлнэ.

А. СОДНОМОВ,
нийтын эрдэм шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэ.

«БАЙГАЛ» ЖУРНАЛАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной үмэнэһөө 2 һарадаа нэгэ удаа гарадаг «Байгал» журналай байгша оной гурбадахи номер буряад хэлэн дээрэ барлагдан хэблэгдэжэ, уншагшадта эльгээгдэбэ.

Республикымнай мэдээжэ поэтесса Цырен-Дулма Дондоковагай шэнэ шүлэгүүдээр энэ номер нээгдэнэ. «Буряадни», «Эхэнэрэй зүрхэнэй оёорһоо», «Шүрэ бугааг» гэжэ шүлэгүүд эндэ толилогдоо.

Прозаик Матвей Осодоевой «Адуушанай хүбүүн» гэжэ туужын эхин журналай энэ номерто үгтэбэ.

«Очерк, публицистикэ» гэжэ гаршаг доро Р. Балдановай «Алтан одон яларна», Б-Б. Намсарайн «Һанаад дурдаад байхадам...» гэһэн очеркнууд толилогдоо.

Уран зохёолшо Михаил Жигжитовэй «Далай шадарай дайда» гэһэн роман журналда толилогдожо эхилһээр үнинэй юм. Мүнөө энэ номерто тус романай үргэлжэлэл үгтөө. Владимир Намсараев энэ зохёолые ород хэлэнһээ оршуулаа.

«Авиаци, космос. XX зуун жэл» гэһэн гаршаг доро Иосиф Давыдовай томо материал хэблэгдээ.

Буряадай комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, түүхын эрдэмэй кандидат Ю. Дылыковэй бэшэһэн томо статья толилогдобо. Тэрэнь «Буряадай комсомолой 50 жэл» гэһэн нэрэтэй.

Агын национальна округто ажаһуудаг поэт Арсалан Жамбалон 50 наһаяа гүйсэбэ. Энэ ойгоорнь дашарамдуулан, «Байгал» журналай редакци тэрэниие халуунаар амаршалаад, саашанхи зохёохы ажалдань амжалта туйлахыень, ута наһа наһалжа, удаан жаргал эдлэжэ һуухыень юрөөбэ. Мүн эндэ поэдэй хэдэн шүлэгүүд толилогдоо.

Ородой агуу поэт А. С. Пушкинай түрэһөөр 175 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд энэ номерто үгтөө. Поэт Цэдэн Галсановай «Пушкин Буряадта» гэһэн томо статья эндэ толилогдобо. А. С. Пушкинай «Алтан тахяа тухай үльгэр» эндэ хэблэгдэжэ, уншагшадай анхарал татаха гэжэ һанагдана. Энэ үльгэрые поэт Гунга Чимитов буряадшалаа. Тиихэдэ А. С. Пушкинда зорюулагдажа, монгол поэдүүд С. Дашдооров, Б. Явуухулан, П. Пурэвсурэн, Ж. Шагдар гэгшэдэй шүлэгүүд эндэ толилогдоо. Эдэ шүлэгүүдые поэт Ч. Намжилов буряадшалаа.

«Байгал» журналай «Хараасгай» гэһэн хабсаргалта, Ч. Цыдендамбаевай шүлэгүүд, Николай Струтинскиин «Эхэ оронойнгоо түлөө» гэһэн баримтата туужын түгэсхэл эндэ үгтөө.

«Шог ёгто долгин» гэһэн рубрика доро Ц. Субановай «Уһанай «шудхэр», Д. Дылгыровэй «Орёо харгы», В. Лубсановай «Дагба таабайн хөөрөөн» гэһэн рассказууд, Ц-Б. Лайдаповай басни, Г. Гэсэгжаповагай онтохонууд болон бусад зохёолнууд толилогдоо.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

«ЧКАЛОВЕЦ» КОМАНДА ЭРХИМЛЭҺЭЭР

Манай зоноһоо СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда ээлжээтэ — арбадахи уулзалга үнгэргэгдэбэ. Июниин 15-да үнгэргэгдэһэн энэ уулзалгада 16 команда наадаба. Эндэ айлшаар ошоһон Красноярскын «Автомобилист» командын футболистнууд Курганай «Зауралец» командые 2:0 тоотойгоор шүүһэн, Хабаровскын футболистнуудта айлшалһан Тюмениин «Нефтяник» талмайн эзэдтэй 2:2 тоотойгоор тэнсэһэн байха юм. Айлшаар ошоһон бусад командануудай футболистнууд талмайн эзэдтэ шүүгдэхэ баатай болоо.

Талмайн эзэд сооһоо Владивостогой «Луч» командын футболистнууд онсо шалгарба. Эдэнэр айлшаар ошоһон Челябинскын «Локомотив» командые аяар 6:0 тоотойгоор шүүгээд табихадаа, мүрысөөнэй таблицада хоёр һуури урагшаа дабшаба.

Мүнөөдөө түрүү һуурида гараад ябаһан Новосибирскын «Чкаловец» Прокопьевскын «Шахтерые» 3:0 тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, түрүүлһээр түрүүлжэ эхилбэ. Энэ үдэр Барнаулай «Динамо» команда нааданда хабаадалсаашьегүй һаа, мүрысөөнэй таблицада эзэлһэн хоёрдохи һуурияа алдабагүй. Мүрысөөнэй таблицада түрүүшын хоёр һуури эзэлээд ябаһан «Чкаловец» — «Динамо» командануудай футболистнууд үсэгэлдэр наадаба. Эдэнэрэй наадан ямараар дүүрээ хаб гэһэн мэдээсэл газетымнай удаадахи номернуудай нэгэндэ уншана бээзэт.

Аб адлихан — 11—11 очкотой болоод ябаһан Омскын, Томскын футболистнууд хоорондоо наадахадаа, «Иртыш» командын футболистнууд айлшаар ерэгшэдээ 2:0 тоотойгоор шүүгээд табиба.

Мүн манай «Сэлэнгэ» Шэтын «Локомотивые», Петропавловск - Камчатский хотын «Вулкан» Нижний Тагилай «Уралец» командые 1:0 тоотойгоор шүүжэ, нэжэзд һуури урагшаа дабшаһан байна. Благовещенскын «Амур» айлшаар ошоһон Эрхүүгэй футболистнуудые 2:0 тоотойгоор шүүхэдээ, сохижо оруулһан бүмбэгын гөө тоогоор манай «Сэлэнгэ» командын урдань гараба. Эдэ хоёр командын футболистнууд үсэгэлдэр Благовещенск хотын стадион дээрэ наадаба.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Чкаловец» Н-Сиб.	10	8	1	1	18: 5	17
«Динамо» Барнаул	9	5	4	0	13: 2	14
«Иртыш» Омск	10	5	3	2	13: 9	13
«Амур» Благовещ.	9	4	3	2	12: 8	11
«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	9	4	3	2	9: 6	11
«Торпедо» Томск	9	5	1	3	9:10	11
«Луч» Владивосток	9	4	2	3	17:10	10
СКА Хабаровск	8	4	2	2	14:12	10
«Зауралец» Курган	10	4	2	4	11:10	10
«Вулкан» П-Камчат.	8	4	1	3	7: 6	9
«Автомобилист» Красн.	9	3	2	4	7:10	8
«Авиатор» Эрхүү	9	3	2	4	12:17	8
«Локомотив» Шэтэ	9	2	3	4	7: 8	7
«Шахтер» Прок.	10	2	3	5	8:13	7
«Нефтяник» Тюмень	10	2	2	6	10:18	6
«Сахалин» Ю-Сах.	8	1	3	4	5: 9	5
«Уралец» Н-Тагил	10	1	3	6	7:12	5
«Локомотив» Челяб.	10	1	2	7	7:21	4

Хара далайн пароходствын пассажирска флот океанаар тамардаг «Максим Горький» гэжэ шэнэ лайнераар нэмэбэ. Тус теплоход ФРГ-дэ Гамбургын судоверфьдэ байгуулагдаа. Судныи регистрово тоннаж 25 мянган тонно. Тэрэ 196 метр ута, 27 метр үргэн. Скоростинь часай 20 узел. Судна дээрэ 780 хүрэтэр пассажирнууд багтаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Максим Горький» гэжэ теплоход Одессын портдо.

ТАСС-ай фотохронике.

МАСТЕР БОЛОНО

Дүрэ буляалдалгаар таба удаа дэлхэйн чемпион болоһон Али Алиевай нэрэмжэтэ шанда хүртэхын түлөө жэл бүри үнгэргэгдэдэг уласхоорондын мүрысөөн дэлхэйн бүхэшүүлые олоорнь хабаадуулдаг болоо.

Байгша ондо Махачкала хотодо үнгэргэгдэһэн уласхоорондын энэ барилдаанда олон оронуудай эрхимэй эрхим бүхэшүүл сугларһан байна. Мүрысөөндэ хабаадалсаһан СССР, Болгари, Монголой Арадай Республика, Иран болон бусад оронууд энэ мүрысөөндэ ургажа ябаһан залуу бүхэнүүдээ асарһан байгаа.

Оронойнгоо суглуулагдамал командын бүридэлдэ манай республикын түлөөлэгшэ, Буряадай хүдөө ажахын институдай хоёрдохи курсын студент Илья Гармаев энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадалсаба. Мүнөө хори наһатай, хүндэ шэгнүүртэй манай бүхэ энэ мүрысөөн дээрэ СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргэбэ.

С. КАЛМЫКОВ.

ХОЁРДОХИ ҺУУРИДА

Дүрэ буляалдалгаар Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Хабаровск хотодо үнгэргэгдэбэ. Эндэ хабаадалсаһан манай республикын суглуулагдамал команда хоёрдохи һуури эзэлээ.

— Суглуулагдамал командымнай гэшүүд хэр зэргэ барилдажа ерээ хаб гэхэдэ, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ахалагша багша, СССР-эй спортын мастер Валерий Иванов, мүн тус институдай студент Олег Алексеев гэгшэд зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Зонын мүрысөөндэ түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн команданууд СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө байгша оной сентябрь һарада Уфа хотодо үнгэргэгдэхэ барилдаанда хабаадахань.

В. БАДМАЕВ.

УНШАГТЫ, һонирхохол байхат

ҺҮҮЛШЫН БАГСА СИГАРЕТЭ

ЛЕНИНГРАД хотын поликлиникэнүүдэй нэгэнэй врач — тамхи татадаггүй В. Д. Суворов өөрсэ һонин эдлнүүдые — 150 шахуу багса тамхи, сигаретэ ба папирос суглуулан хай. Тэрээндэ аргалуулхаяа ерээд, тамхияа хаяһан хүнүүд һүүлшынгээ багса сигаретэ гү, али папирос дурасхаал болгожо, докторто орхидог байна.

Архи, тамхин хүнэй бэе махабадта айхабтар ехэ хоро хүргэдэг юм гэжэ врач олон жэлэй турша соо лекцинүүдые уншана, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, статьянуудые хэблэлдэ тунхаглуулна. Владимир Дмитриевичэй хүсэлэл оролдолго аша үрэ ехэтэй байгаа: терапевтын шефтээ абадаг Г. В. Плехановай нэрэмжэтэ горно институдта һүүлэй гурбан жэлэй турша соо 1 мянга гаран студент тамхияа хаяа.

ДАЛБАГАТА ОНГОСОҺОО АТОМОХОД ХҮРЭТЭР

280 ЖЭЛЭЙ урда тээ Архангельскда бүтээгдэһэн бишыхан далбагата онгосо Россиин далайн худалдаа наймаанай флодой эхи табиһан байха юм.

Европын оронуудай ба Россиин хоорондохи худалдаа наймаан олон арбаад жэлэй турша соо гол түлэб Англиин, Голландиин уһан замшадай мэдэлдэ байһан түүхэтэй. Худалдаа наймаанай судна үгы байһан ородой аралжаа наймаашад эдэнэртэй тэм тэрээ тэмсэжэ шадахагүй байгаа. Эгээл иимэһээ Росси өөрын далайн флот бии болгохо ёһотой байгаа бшуу.

Петр I нэгэтэ Архангельскда ерэхэдээ, верфь бариха таарамжатай зохид газар Соломбала шадар тодорхойлоо һэн. Эгээл эндэ далайн худалдаа наймаанай түрүүшын далбагата онгосо бүтээгдэһэн байгаа. 1694 оной хабар Петр I Архангельск ерэхэдэнь, корабль уһа руу табигдахаар бэлэн болгогдоод байба. «Апостол Павел» гэжэ нэрэ тэрээндэ олгогдобо. Далайн дээрмэшэдһээ хамгаалалта хэхын тула 20 ехэ буу энээн дээрэ табигдаһан юм. Далбагаяа үргэжэ, трюмүүд соогоо ороохо тарая, модо ашаһан энэ корабль Голландиин эрье худар шэглэн гараа бэлэй.

Богонихон болзор соо Архангельскда 12 транспортна судна бүтээгдэбэ. 1725 ондо кидүүдые агнан олзоборилхо 3 судна Холмогор шадар уһа руу табигдаа һэн.

Флодой хурдан түргэн хүгжэлтэ удаан саг соо үргэлжэлөөгүй. Газар дайдань 14 далайтай хилэлдэг хаанта Росси далай дээрэ хүсэн түгэс орон боложо шадаагүй бэлэй. Революциин урда тээ Россиин гадаадын худалдаа наймаанай 93 процентнь хариин гүрэнүүдэй флодой туһаламжаар хэгдэдэг байгаа. Тиихэдэ оромнай жэл бүри хүгжэнги судануудтай гүрэнүүдтэ 100—150 миллион доллар түлэдэг һэн.

Харин мүнөө дэлхэйн олон арбаад орон Советскэ Союзай судануудаар ашаа зөөнэ. Мүнөө үеын совет далайн флот тухай баримтануудые СССР-эй регистр һаяхан тунхаглаа. Манай орон дэлхэй дээрэ эгээн лэ хүгжэнги флодтой оронуудай нэгэниинь юм. Транспортна, олзоборилгын, техническэ ба бусад түрэлэй 6900 судна манайда бии.

Флот хурдан түргөөр хүгжэнэ. Мүнөө тамаржа ябадаг худалдаа наймаанай судануудай 80 процентнь һүүлэй 10 жэлэй турша соо баригдаа. Эдэмнай дизельнэ, газотурбинна кораблинууд болоно. Пароходууд үсөөрөө: 570 хүрэхэгүй үлөө. Эдэнэр гол түлэб техническэ хэрэглэмжэнүүдтэ ашаглагдадаг байна. Манай орон — дэлхэй дээрэ түрүүшын атомна ледоколой Эхэ орон мүн. Совет корабль бүтээгшэд хоёрдохи, улам бүри хүсэтэй атомоход һаяар морягуудта бэлэглэгдэхэ юм.

ОЙ МОДОН СОО ХЭДЫ АН АМИТАД АЖАМИДАРНАБ?

ХЕРСОНСКО областиин заповеднигүүд соо, агнууриин ажахынуудта ажамидардаг зэрлиг ангуудые, шубуудые тооложо дүүргэбэ. Амитадай аймагые хамгаалха, олошоруулха талаар 10 жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд согсологдоо. Урдань эндэ үгы шахуу боложо байһан ангууд, шубууд олоширжо байна гээд тоолон тодорхойлолгонууд элирхэйлэн харуулаа. Жэшээлхэдэ, оронуудай һүрэг хоёр дахин олошорһон байна. Гүрөөһэдэй, һогооной тоо 5—6 дахин олошороо. Хандагай, бодон гахайнууд эндэ асарагдаа. Хандагай — Кировоградска, Днепропетровско областинуудһаа, харин бодон гахайнууд Крымэй ой сооһоо иишэ асарагдаһан байха юм.

Талата хизаар нютагта хэдэн уһа сөөрэмүүдэй бии болгогдоһон дээрэһээ фазанууд ба уһанай бусад шубууд нилээд олошороо.

(ТАСС).

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Хилын саанаһаа
• телефон • телеграф • радио

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БА КОММУНИЗМЫН АША ТУҺАДА

Москвагай Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые гадаадын хэблэл үргэнөөр тунхаглана, дэлхэйн олониитэ зүбшэн хэлсэнэ. Социализмын ба эб найрамдалай түлөө, национальна болон социальна эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэ үгэ дотор хэлэгдэһэн баримтанууд ехэ удха шанартай байна гэжэ түрүү үзэлтэй хэблэлэй органууд тэмдэглэнэ. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ табигдаһан эб найрамдалта программые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ, Советскэ Союзай, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай һүр хүсэ, уласхоорондын нэрэ хүндэ бэхижүүлгэдэ Л. И. Брежнев элитэ ехэ туһа хүргэнэ гээд олон шэнжэлэлнүүд дотор хэлэгдэнэ.

СОФИ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь үгэ хэлэхэдээ, ори ганса зүб замаар — уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха, гүрэнүүдэй хоорондоо үгэеэ ойлголсохо, амгалан ёһоор зэргэ оршохо замаар дабшаха шухала гэжэ тэмдэглээ гээд Болгариин «Работническо дело» газетэ түрүү бэшэг соогоо мэдээсэнэ.

«КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хараалагдаһан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлгэдэ Л. И. Брежневэй туйлай ехэ туһа хүргэжэ байһаниинь арсашагүй: СССР-эй гадаадын политика залан сэхээр бэелүүлхын тула тэрэ ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана». — гээд Болгариин Арадай Республикын соёлой габьяата ажал ябуулагша Иван Чипев ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Л. И. Брежневэй президент Р. Никсонтэй һаяар уулзажа, хэхэ хөөрэлдөөнүүд бүхы арад түмэнэй аша туһада, уласхоорондын байдал саашадань һайжаруулха замда шэнэ шухала алхам болохо байна.

БЕРЛИН. Һунгалтын урда тээ үнгэргэгдэһэн уулзалга дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые совет хүнүүд урма баяртайгаар угтаа гээд «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

ПРАГА. СССР-тэ коммунизм байгуулгын гол шухала асуудалнуудаар, уласхоорондын мүнөө үеын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй үгэ дотороо хэһэн шэнжэлэлые Чехословакиин бүхы ажалшад һайшаан угтаба гэжэ «Руде право» газетэ бэшэнэ. Амгалан гуримаар зэргэ оршолгын, пролетарска интернационализмын ленинскэ гол ёһонууд хоорондоо таһаршагүй холбоотой байна гэжэ Л. И. Брежнев үгэ доторoo онсолон тэмдэглээ.

УЛААН-БААТАР. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев һунгагшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, национальна экономико, эрдэм наука ба соёл культура хүгжөөхэ хэрэгтэ совет арадай асари ехэ амжалтануудые туйлаһан тухай Советүүдэй ороной саашанхи хүгжэлтые хангаха ехэ хараа түсэбүүдэй табигдаад байһан тухай элирхэйлээ гээд, МНР-эй Наукануудай академиин президент Б. Ширендыб мэдүүлээ. СССР-эй амжалта туйлалтанууд социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай хүсэ шадал бэхижүүлхэ байһаниинь дамжаггүй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Тодорхойлон хэлэбэл, уласхоорондын оршон байдалда хубилалтануудай боложо байгаашье һаань, Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд милитарис шовинис ябуулганууды орон доторoo улам һүжэрөөн, Советскэ Союзда ба бусад социалис оронуудта зүрюу харша тэмсэл хэн, шахардуу байдал һуларуулха хэрэгтэ тойбо татана гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэһыень Монголой олониитэ һайн ойлгоно гээд Б. Ширендыб тэмдэглээ.

БОНН. Кремлиин Съездүүдэй ордон соо болоһон һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи харилсаае саашадань һайжаруулха этигэл найдабаряар дүүрэнхэй гээд «Келнер Штадт-Анцайгер» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

СОФИ

ХОДОДОО СОВЕТСКЭ СОЮЗТАЙ ХАМТА

ТАСС

Болгариин элитэ ехэ революционер, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Георгий Димитровой түрэһөөр 92 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, парти ба правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанда хабаадаһан байна.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Тричков суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, Г. Димитровой революционно ажал ябуулга тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Г. Димитровой хүтэлбэри доро Болгариин Коммунис парти шэнэ, ленинскэ түхэлэй парти боложо, урган хүгжэһэн байна гээд элидхэлшэ мэдүүлээ.

СОФИ

Ороoһото ургамалнуудые хуряажа эхилбэ

ТАСС

Болгариин урда районуудта ороoһото ургамалнуудые хуряажа эхилбэ. Хасковско округой комбайнернууд тараалан дээрээ түрүүлэн гараа. Эндэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 40 центнер шэниисэ хуряан абахые хараалнад. Михайловградска, Старозагорско, Благоевградска округуудай тараашад түрүүшын тонно тараа гүрэнэй амбаарта хааба. Эндэ хүдөөгэй ажалшад ешмээн хадажа захалаа.

ИСЛАМБАД

Пакистанай атомна электростанци

ТАСС

500—600 меговатт хүсэтэй атомна электростанциин барилгада Пакистанай правительство мүнгэ һомолоо гээд финансын министр М. Хасан парламент дээрэ мэдүүлээ. Атомна электростанци ороной хойто захада баригдаха юм.

БЕРЛИН

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭЭ

ТАСС

ГДР-эй хүдөө ажахын ажалшад гол дүнгүүдээр энэ жэлэй таба һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Эдэнэр даабариһаа гадуур 50 мянган тонно мяха, 215 миллион үндэгэ, мүн бусад ехэ продукци гүрэндэ худалдаһан байна.

Ерэхэ жэлдэ хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ 5,7 миллиард марка һомологдохоор хараалагданхай. Мяха үйлэдбэрилгые, малай тэжээл бэлдэлгые ехэдхэхэ талаар, саад ургуулгые, овощ тарилгые һайжаруулха талаар энэ мүнгэн гаргашалагдаха юм.

БУЭНОС-АЙРЕС

Эб найрамдалай тала баригшадай хуралдаан

ТАСС

Эб найрамдалай Аргентинын Соведэй эмхидхэн байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Аргентинын эб найрамдалай тала баригшадай ассамблейн ойн баярай сесси эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Ороной бүхы провинцинуудһаа ерэһэн хэдэн зуугаад делегат бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хамгаалхын түлөө, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын түлөө тэмсэлдэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын түлөө, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо гуримые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлээ эдэбхижүүлхэ түсэб суглаанда хабаадагшад абаба.

Латиин Америкын оронуудай национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ һаад тойбо татахые һэдэгшэд эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохёолдуулна гэжэ эб найрамдалай тала баригшадай ассамблейдэ хабаадагшад мэдүүлһэн байна.

Чилидэхи фашис урбалта империалис хархис хүсэнүүдэй хорото муухай ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байһыень элишэлээ.

Аргентинын эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд тусхай тогтоолнуудые баталан абахадаа, Луис Корвалание, Родней Арисмендиие, мүн бусад патриодуудые дары сүлөөлхэ эрилтэ эдээн соогоо табина.

ТОКИО

СССР-эй һүүлээр хоёрдохи һуури эзэлнэ

ТАСС

Нёдондо жэл Японда 78 миллион тонно цемент үйлэдбэрилэгдэһэн байгаа. Барилгын энэ үнэтэ материал үйлэдбэрилгөөр Япон мүнөө үедэ Америкын Холбоото Штадуудые ахижа, дэлхэй дээрэ Советскэ Союзай удаа хоёрдохи һуурида гараба.

ПАРИЖ

Геройн дурасхаалда

ТАСС

Эсэргүүсэлтын француз хүдэлөөнэй герой Жан Мулэнэй дурасхаалые тэмдэглэлгын ёһолол Эсэргүүсэлтын Национальна соведэй түрүүшын түрүүлэгшын үнэһэн шарилай хэгдэһэн пантеон соо болобо. 1943 оной июниин 21-дэ фашистнуудта баригдаһан Мулэн зэрлиг муухайгаар зобоогдоһон байгаа. «Сүлөөтэ Франциин» ба Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй зэргэнүүдтэ орожо, немец булимтарагшадтай тэмсэлдэ хабаадагшад энэ ёһололой үедэ байлсаа.

ДЕЛИ

Шэнэ ашагта малтамал олдобо

ТАСС

Индиин баруун штат — Раджастханда хара туулганай, цинкын, зэдэй ашагта малтамалтай газар олдобо. Эндэ баян хэбтэшэ бии гээд даб дээрэхи шэнжэлгэнүүд элирхэйлэн харуулба. Нютагай хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, ашагта малтамал олзоборилго һаяар эхилхэ байна.

ПАРИЖ

ФКП-гэй ЗЭРГЭ УРГАНА

ТАСС

ФКП-е бэхижүүлхэ ажал ябуулга майн 20-һоо эхилхэ тухай Политбюрогой соносхоһонһоо хойшо Франциин Коммунис партиин Парижда хи федерациин зэргэ 650 гаран хүнөөр нэмэһэн байна.

Коммунистнуудай «Либертэ» газетын 30 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Лилль хотодо болоһон һайндэрэй үеэр 270 хүн — ФКП-гэй зэргэдэ, үшөө 350 хүбүүд, басагад Франциин Коммунис залуушуулай хүдэлөөндэ ороһон байха юм.

Дүрбэн департаментын — Эсон, Валь-де-Марн, Валь д'Уаз, Лез Ивелин — федерацинууд шэнэ гэшүүдые партиин зэргэдэ абаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаа. Тиин эдэнэр хамтын мэдүүлгэ тунхаглахадаа, ороной байдалда үндэһэн хубилалтануудые хэхын тула нэгэдэлээ бэхижүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ИОРК

Американ-израилиин мэдүүлгэ

ТАСС

США-гай президентын албанай хэрэгээр Израильда ерээд бусалгада зорюулагдан, американ-израилиин хамтын мэдүүлгэнүүд тунхаглагдаа. Хоёр талые һонирхуулһан асуудалнуудаар президент Р. Никсон, Израилиин премьер-министр И. Рабин хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна гээд мэдүүлгэнүүд дотор хэлэгдэнэ.

Нёдондо жэлэй октябрь һарада болоһон дайнай үедэ Холбоото Штадуудай зэбсэг хэрэгсэлнүүдые Израильда эльгээһэнэйнь түлөө Рабин баяр хүргэбэ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үшөө удаан саг соо эльгээжэ байхабди гэжэ президент найдуулаа. Американ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые абаха тухай хөөрэлдөөнүүдые хэхын тула Израилиин Оборонын министерствын делегаци һаяар Вашингтон ошохо байна. Сэрэгэй гаргашануудыень хүсэлдүүлхын тула Холбоото Штадууд Израильда экономическа туһаламжа үзүүлхэ юм гээд үгэеэ ойлголсоо.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые амгалан ёһоор гуримшуулхые хүсэжэ байһанаа хоёр тала хамтын мэдүүлгэнүүд соогоо тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ИОРК

Хитадта ядерна тэһэлэлгэ хэгдэбэ

ТАСС

Хитад агаарта ядерна шэнэ тэһэлэлгэ хээ гээд гадаадын информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ. Тэһэлэлгэ июниин 17-до ороной баруун захада хэгдээ.

АП агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай ядерна шэнэ түхеэрэлгын хүсэн 1 миллион тонно тринитротолуол болоно гэжэ США-гай оборонын министр Шлесинджер пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

ФРАНЦИИН НИИСЛЭЛЭЙ ҮИЛСЭНҮҮДТЭ

Парижай гол гудамжадахи Елисейскэ талмай дээрэ оршодог «Аэрофлодой» түлөөлэлгын зургаан.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: СССР-эй Верховно Соведтэ үнгэргэгдэһэн һунгалтануудай дүнгүүд тухай Центральна һунгуулиин комиссиин мэдээсэл. СЭВ-эй ойн баярай сессидэ хабаадагшадые Л. И. Брежневэй амаршалга.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Халаан тухайгаа мартахагүй» — Б. Аюровай статья. «Хитадай экономикын зарим шэнжэ шанарнууд» — Б-М. Балдановай статья (түгэсхэлынь гурбадахи хуудаһанда).

Гурбадахи хуудаһанда: ТАСС-ай болон АПН-эй материалнууд. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Элдэб һонин. Спорт.

СЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита» 14.35 — «Эдиршүүлэй оюун бэлэг» (үнгэтэ). 15.00 — һүүлэй һонин. 15.10 — «Манай адрес — Советскэ Союз» (үнгэтэ). 16.05 — «Руины стреляют» — телевизионно уран һайханай фильм (3-дахи, 4-дэхи сери).

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.15 — футболоор дэлхэйн чемпионат. Болгариин, Уругвайн суглуулагдамал команданууд наадаха. 2-дохи тайм. ФРГ-һээ дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30—19.40 — Забһарлалга. 19.40 — «А ну-ка, девушки!» (үнгэтэ). 21.10 — «Хүн ба хуули».

Улаан-Үдэ. 21.40 — «Сэлэнгэ» — телевизионно журнал (буряадаар). 22.10 — Телевизионно һонин. 22.25 — «Сыновья» — телевизионно уран һайханай фильм.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-05443 Заказ № 00444